

Magyarországi Eg. Kiadó.
Elvált és nyomda

Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
77. 228 és 1047

Mag. Sz. — — —

Egy száma ára — — —
és vidéken is lej 5
— — — — —

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRA
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejtel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — ck 40—
Egyszám ára — — ck 3—

1938 július 8 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 147 szám

5686. Tamuz 26

A lej javulására való törekvéssel mélyen leszállított árak **DUNKY & BEER** ékszerüzletben

Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).
Vételkötelezettség nélkül mindenki meggyőződhet az árak olcsóságáról.

Guza a parlamentben

A nyári parlamenti ciklus alig kéthetes működése alatt már egy pozitív eredményt elkönyvelhet: a romániai zsidóság bevozt a parlamentbe. A világért sem szabad ezt a mondatot félreérteni. Nem arról van szó, hogy az ország zsidósága valamilyen módon számarányának megfelelő képviselést kapott a törvényhozás két házában. A romániai zsidóság még nem ebben a formában vonult be a parlamentbe, egyelőre csak mint kísérleti nyúl jutott szerephez a nemzet nagy színpadán. Az antiszemitizmus voltaképpen nem új hang a román parlamentben, eddig azonban csak egy-egy képviselő ötleterű kizsákolásában jelentkezett, hogy precízen fejezzük ki magunkat, rendszernélküli „magánakció” volt. Azalatt a rövid idő alatt azonban, amióta az ország közéletének legfőbb fórumán az antiszemitizmus hivatalos és hivatalos képviselői is szóhoz jutottak, az elszórtan jelentkező ötleterű magánakcióból szisztematikus kampány lett, amely a pamfletharc jelszavait behurcolta a parlamentbe.

A romániai zsidóság a szó szoros értelmében bevonult a parlamentbe. Az egymás ellen harcoló pártok legfőbb argumentumaként benünket hajigálnak egymás fejéhez és ez a színház annyira tetszik a honatyáknak, hogy kezdenek elfelejtkezni az ezerszámra megoldásra váró vitális problémákról is valamilyen enyhe, de patológikus mámorban szakadatlanul zsidóznak a parlamentben. Mióta a nyári ülésszak elmúlt, nincs olyan nap, hogy az egymással mérkőző pártok pufferje ne a zsidóság lenne. A napirenden a választások validálásának kérdése szerepel. Az ellenzéki képviselők sokat támadják a kormányt a választási visszaélésekért. Ezekben a támadásokban a cizsárpári novícius képviselők járnak elől, akik a zsidókra hárítják a választások minden ódiúját.

Hogy miért éppen a zsidókra, arra csak az a fiatal képviselő felelhetne, aki mélyseges megvetéssel jelentette ki, hogy a kormányt tudvalevőleg a lipszkanai negyed zsidói választották meg. Pop Valér szemére hányta a kormánynak a kisebbségekkel kötött paktumot, amely szerinte a román nemzeti eszme integritásának megsértését jelenti. Erre a kifakadásra Vlad Aurél nemzetipárti képviselő szelid ironiával jegyezte meg, hogy a kisebbségellenes antiszemita legfőbb vezére, Guza Budapesten Gömbös Gyulával csókolózott. És ezután jött az ülés legszenzációsabb csattanója. Goldis miniszter, hogy egyik oldalon lemossa a kormányról a gyalázatot és hogy másik oldalon kellően kompromittálja a nemzeti pártot, közbekiáltott:

— De a zsidókkal nem kötött paktumot a kormány!

Ilyen tenorban folynak a nyári ciklus ülésai és minden probléma csökönnyösen visszatér az új parlamenti refrainhez: zsidó — nem zsidó, zsidó — nem zsidó.

Arról, hogy a kuzista képviselők intézményes antiszemita programot hirdetnek, hogy Guza, aki kormányra kerülésre számít, máre

beigéri a zsidók szavazati jogának elkobzását, nincs sok mondanivalónk. Nekik ez a nyíltan bevallott programjuk, amellyel előbb-utóbb, végső fokon az idő fog majd perbe szállni. Sokkal inkább érdemel szót az érem másik oldala, az a kórus, amit Guza leitmotivumához fűj pártállásra való tekintet nélkül, a parlament nagy többsége.

Valóban erkölcsstelen játék az, amit ezek a képviselők jobb meggyőződésük ellenére véghez visznek. Hangsúlyozzuk, jobb meggyőződésük ellenére nyulnak le az üzletes demokrácia leg

olcsóbb, de legpiszkosabb fegyveréhez, a zsidózáshoz és nem gondolják meg, hogy apró és önös pártérdekekért mégsem szabadna egy etnikai kisebbséget a parlament fórumáról az utazási demagógia prédájává dojni. Hovatovább elviselhetetlen lesz az a parlamenti atmoszféra, amellyel a zsidóság néhány reprezentánsának meg kell majd küzdenie, akik reméljük, megadják majd a méltó választ az összes intrikára és önzéletesen fogják visszautasítani azokat a cinikus támadásokat, amelyek apró közbeszólások fullánkjaiban érik a zsidóságot.

Caillaux nagy expozéja leplezetlenül feltárta a frank vigasztalan helyzetét

A pénzügyminiszter szerint nem lehet visszaállítani a frank békeértékét. Három milliárd új bevételre van szüksége Franciaországnak. A kamara izgalmas ülése

(Páris, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától)
A Kamara keddi ülése iránt sokkal nagyobb volt az érdeklődés, mint a múlt kedden, amikor a kormány bemutatkozott. Már egy héttel ezelőtt nem lehetett jegyet kapni sem a közönség karzatára, sem a diplomaták, vagy a köztársaság méltóságai részére fentartott helyekre. A Bourbon palota előtt a vasrácsok körül sok ezer főnyi tömeg várakozott, hogy legalább a miniszterek felvonulását lássák. Caillaux, akinek a mai ülésen legnagyobb szerepe lesz, mindenestre a maga javára feleltetheti el a tömeg érdeklődését. A Házban már érezhető volt a nyugtalanság, amikor a korábban benyújtott törvényjavaslatokat tárgyalták meg és Herriot is alig tudott urrá lenni az általános izgatottság fölött. Csak akkor enyhült a feszültség, amikor Caillaux végre felment az emelvényre:

Caillaux három pontja

— Ha el kell ismernünk — mondotta — a szakértők munkájának értékét, a kormány még sem hajlandó vaktában elfogadni az egész tervüket. A pénzügyi szanalási tervem vezető gondolatai a következők:

1. Biztosítani 3 milliárd új bevételt.
2. Növekvő bevételi forrásokat teremteni a forgalmi adó módosításával.
3. Az adókat élesen elhatárolni, nehogy egyik a másikat emészsze fel.

A kormány minden szanalási akcióra felhatalmazást fog kérni a parlamenttől. A közvetett adókról nem lehet lemondani. A vasúti díjszabást fel kell emelni.

A pénzügyminiszter ezután foglalkozott Franciaország belső adósságaival, amely összesen 300 milliárdot tesz ki. Ami a külföldi tartozásokat illeti, óvatosan kell nyilatkozni, mert a tárgyalások folynak. A kincstári hivatal helyzetének javítása csak stabilizálással érhető el. A frank tovább súlyed, a kincstári hivatal nem tehet eleget kötelezettségének. Külföldi adósságok problémájára vonatkozólag egyébként külön törvényjavaslatot nyújtanak be a parlamentbe.

A frankot nem lehet békeértékre emelni

Félőrai szünet után folytatják az ülést. Caillaux tovább beszél és azt mondja, hogy le kell mondani arról a gondolatról, hogy a frankot a háború előtti értékére emeljék fel. Az ország, amely kétmilliónyi emberlétszámot hozott, nem remélheti, hogy valójában teljes értékére helyreállítsa. A bizalom megteremtése még nem elég a stabilizálásra. A kormány felhatalmazást fog kérni és erre vonatkozólag törvényjavaslatot fog beterjeszteni.

Aurion szocialista képviselő közbekiált: — Ezt a nyilatkozatot a maga nevében, vagy a kormány nevében teszi?

Briand nyomban szólásra emelkedik és állást foglal az ellen a kísérlet ellen, hogy a pénzügyminisztert szembeállítsák a miniszterelnökkel. A pénzügyminiszter a nyilatkozatot az összkormány nevében teszi és azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a pénzügyminiszter be fog nyújtani, a kormány magáéva teszi.

Külföldi kölcsönre van szükség

Ezután Caillaux folytatja beszédét. A valuta stabilizálásánál nem lehet a számokat egyszerűen öttel osztani, akár berről, akár eladási árról, vagy akár vásárlási összegről van szó. Belföldi hitelekkel sem lehet elérni a célt. Külföldi kölcsönökre van szükség, hogy az ország egyenúlyt teremtsen kereskedelmi mérlegében. Európának és a világnak érdeke, hogy a francia valuta stabilizálódjék, ezért kell a támogatásukra számítani. A kormány széleskörű hatalmat kér a parlamenttől nemcsak arra, hogy a nehézségeket elhárítsa, hanem, hogy az általános bevételi adót és az örökségi adót mérsékelje. Befejezésül kijelentette Caillaux, hogy a kormánynak saját felelősségére kell dolgoznia. A parlamentnek még alkama lesz arra, hogy a helyzetet megvitassa. Így volt ez más országokban is.

Caillaux után a szociáldemokrata Borel beszélt és hozzájárult a szakértői bizottság javaslataihoz. Gauchery kommunista képviselő élesen bírálta a kormányjavaslatokat és hosszú beszédben fejtegette a kommunisták felfogása szerint való pénzügyi szanalást.

Ezután az elnök a vitát bezárta és folytatását holnapra halasztotta.

Páris, július 7. A lapok dicsérik Caillaux őszinteségét, amellyel a pénzügyi helyzetet feltárta.

— Kihírdették a további kolozsvári érettségi eredményeket. A kolozsvári Baritiu-liceumban ma hírdették ki a szóbeli érettségi vizsgálatok eredményeit. A szóbeli érettségi vizsgákra a következő gimnáziumok növendékei jelentkeztek a dési, szamosújvári, naszói és a kolozsvári Baritiu liceum, valamint a kolozsvári katolikus gimnázium. Összesen 150-en jelentkeztek vizsgára, amelyből 70-en mentek át. A katolikus gimnázium 12 növendéke közül 6 ment át, 6 elbukott, a szamosújvári liceum 10 növendéke közül 7 elbukott, 3 ment át, a Baritiu liceum 33 növendék közül 28 ment át, 5 elbukott.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A szatmári „Tarbut“ héber elemi iskola évről-évre vizsgálja. Az iskola, amely hat év óta áll fenn és elsőnek vezette be Erdély területén a héber tanítási nyelvet, igen nehéz esztendő-kön ment keresztül, azonban a mostani évről vizsgálán is mutatkozó kiváló eredmények igazolják az iskola fentartásáért egy maroknyi iskolabaráttal folytatott szívós küzdelem létjogosultságát és minden remény megvan arra, hogy ez az iskola nem fog azok sorába tartozni, amelyek a pártolás hiánya holtpontra juttat.

A most lezárt iskolai évben 81 növendéke volt az iskolának, koedukációs alapon, osztatlan rendszer szerint azzal a helyes beosztással, hogy a héber nyelvet és a román nyelvet külön-külön tanerők oktatták. Az iskola, amely kezdetben több osztálytanítóval működött, anyagi okokból, valamint amiatt, mert csak kevés tanterem állott rendelkezésére, már három év óta működik az osztatlan iskola rendszere alapján, amely a korlátozott növendéklétszám mellett és mert a román tárgyakat külön román tanerő adja elő, igen jól bevált.

Az iskola főnöke, a hebraizálás, a lefolyt tanévben is kiválóan sikerült, ami Löwenkopf Kálmán kitűnő héber pedagógus minden dicsőretet megérdemlő munkájának az eredménye. Különösen szép teljesítményt mutattak az első és negyedik osztály tanulói, akik közül az első két osztályosok megtanultak írni és olvasni héberül és románul, a IV. osztályosok pedig tökéletesen hebraizálódtak és a román nyelven előadott földrajz és történet kivételével minden tárgyat héberül sajátítottak el. Az utóbbiak számbanból a négy alpművelten kívül nagyon jól értik a tízdes törtét és közönséges törtésmítést és az időszámítási rendszereket, nyelvtanból a héber alak- és mondattant. Egy első osztályos leányka, aki a román tanítója által román nyelven feltett egyik kérdésre nem tudott felelni, a héber tanító által héber nyelven megismételt kérdésre héberül adta a precíz választ. — Meglepő eredményeket láttunk a héberül tanított hittanból. Az I. osztálybeliek az áldásmondásokat, a II. osztályosok az ünnepeket, a III-IV. osztálybeliek a szent könyvek beosztását, a szidrákat és szertartást tudták igen jól. És fiúk és leányok egyaránt. Igen érdekes, hogy a legjobban felkészült tanuló jutalmát nem chédert látogató növendék, hanem egy Katz Jite nevű IV. osztályos leányka nyerte el.

Akiba

Irtá Giszkalay János

Nem gyűlöletet, csak nagy megvetést érzett irántuk és ha nyílt ellenszegülésükre került a sor, akkor is csak a legkisebb büntetést alkalmazta velük szemben. A harminckilenc botütés büntetését (Malkót). Nem igaz az, amit a későbbi keresztény iratok állítanak, hogy Bar-Kochba idejében véres keresztényüldözések voltak Judeában. Tendenciózus vitairatok állításai ezek, amelyek semmiféle történelmi hitelességre se tarthatnak számot. A hiteles történelmi adatok: római és zsidó följegyzések egyaránt, de maga az Evangélium is, semmit se tudnak keresztényüldözésekről és csak arra, harminckilenc botütésre tesznek célzásokat, amelyekkel a szuverén zsidó állam a nemzeti ügy árulóját büntette. Ugy látszott, hogy súlyosabb büntetésekre nincs is szükség. Mert bármennyire veszedelmessé válhatott az, hogy magában a zsidóságban támadtak olyanok, akik megtagadták a zsidó nép ügyét: az ország minden talpalattnyi helye a Messiás király győzhetetlen hadseregének hatalmában van és Róma minden nekizudulása tehetetlenül omlik össze a zsidó fegyverek ércfalán.

Amikor Julius Severus megérkezett Judea határaitra, hadvezéri áttekintése azonnal meglátta a helyzet teljes reménytelenségét. Ha csak ő is nem akarta annak a veszélynek kiténni magát, hogy a zsidó csatatéren veszíti el minden eddigi hadi dicsőségét és hadvezéri hírnevét, — úgy mint a három elődje, — akkor nagyon óvatossá kellett lennie. Nyílt csatában nem is merte megkísérelni az országot. A zsidó hadsereg legyőzhetetlen volt. Ehelyett más elgondoláshoz folyamodott. Tudta azt, hogy a zsidó nép apraja-nagyja két esztendő óta állandóan fegyverben áll. Azt is

A szatmári héber elemi iskolára nézve most ismét nehezebb napok fognak elkövetkezni a szatmári ort. zsidó hitközség által tető alá hozott hitközségi elemi iskola folyamatban levő felállításával, amely természetesen bizonyos tekintetben a héber elemi iskolának konkurrens lesz.

Figyelembevéve azonban azon körülményt, hogy a hitközségi iskola felállítását hitéleti szempontok irányítják, a hitközség egy egyszerű román tannyelvű népiskola fentartását határozta el és oly iskolalátogatókat tart szem előtt, akik távol állanak egy héber tannyelvű iskola postulatától, ezzel szemben azonban a „Tarbut“-iskola már híveket nevelt magának úgy a szülők, mint a gyermekek között, az iskola fentartói pedig hozzászóltak a gondolat-hoz, hogy ezen iskolát önjerejükön, a héber nyelv iránti lelkes szeretet hatása alatt kell és lehet fentartani, minden remény megvan arra, hogy egy hitközségi elemi iskola felállítására a „Tarbut“ héber elemi továbbra is életképes marad. Annál is inkább, mert miként az elmúlt szezonban ezen iskolában úgy az iskola volt növendékei — csupa középiskolai tanulók — számára, valamint a külön-

Semlegességi szerződés Oroszország és Olaszország között

Olaszország intervenciója a beszarábiai kérdés és a román-orsz köznevelés érdekében

(London, július 7. Az Uj Kelet tudósítója től.) A „Daily Telegraph“ diplomáciai munkatársa ma azt táviratozza lapjának, hogy Musolini a legközelebbi napokban egy széles vonatkozásokra kiterjedő egyezményt akar kötni Szovjetországgal. A megegyezésnek első sorban gazdasági jellege van, de pontokat tartalmaz arra vonatkozólag is, hogy a két állam nem fogja egymás megkísérelni és hogy egy harmadik állam támadása esetében korlátozott semlegességet fognak tanúsítani.

Bucuresti-Bukarest, július 7. A „Romania“ szerint Averescu római látogatás során, Musolinival főképpen az orosz kérdés ügyében fog tárgyalni. Beszarábiát illetően már most folynak a jegyzékváltások. Olaszország elismeri a határokat és ratifikálni fogja a beszarábiai egyezményt. Közvetítő szerepet vállal Orosz-

A modern nőnek kell ékszer és platina, de még inkább egy Sipos-féle reklám-harisnya. Kapható Cluj, Ferdinánd-király-ut 8. szám, Sipos-nál

böző zsidó ifjúsági csoportok részére héber nyelvkurzusok működtek Löwenkopf Kálmán szakszerű vezetésével, a „Tarbut“-iskola vezetése nem mond le arról a reményről, hogy a héber iskolarendszer fejlődésére Szatmáron az előfeltételek fokozottabb mértékben adva lesznek még a jövőben. Az eddigi munkaeredmények és a jövőbe vetett hit bizonyára megacélozza az iskolafentartók teiterezét és ha héber iskolánkért dolgozunk, annak fennmaradása biztos. (s. m.)

Hierzi-ünnepelet Retegen. A retegi Aviva július 4 én jóisikerült Hierzi ünnepelet rendezett. Az ünnepi beszédet Grün Háni mondotta. Salamon Jolán énekszámát után, amely megérdemelten aratott nagy sikert, Löwinger Ibi és Matyas Ius szavaiat fejezték be a nívós ünnepelet. A rendezés érdeme Legman Izrael barissziánusé.

ország és Románia között és ha a megállapodás létrejön, úgy Olaszország tranzitútát kap Erdélyben és Beszarábián keresztül Oroszországba. Musolini előkészíti a közvetlen tárgyalásokat Románia és Oroszország között.

könnyű volt kitalálnia, hogy egy olyan országban, amelynek szinte minden polgára évek óta fegyverben áll, — a termelő munka nagyon megcsökkenhetett. A szántóföldek ugaron állnak, vetés és aratás a minimumra csökkent. Judea kicsiny ország, olyan kicsiny, hogy minden nehézség nélkül körül lehet fogni, el lehet vágni a szomszédos országoktól. Nyugat felől a római hadiflotta veszi blokádot alá — északon, délen és keleten mindenütt római területek határolják — a kiéheztetés könnyű lesz és főleg minden kockázat nélkül jár. És Julius Severus éhségblokádot alá fogta a kicsiny országot. A világ legnagyobb hadvezére csak ilyen módon remélt valamely sikert elérni a győzhetetlen zsidó fegyverekkel szemben. De nyílt ütközetbe még így se mert bocsátkozni a Messiás-király hadaival. Koroskörül blokádot — és közben apró, elszigetelt csatározásokkal, állandó nyugtalanításokkal, guerilla harcmodorral igyekezett kifárasztani a zsidó haderőket.

Mehezen ment: de ment. Julius Severus lépésről lépésre nyomult előre a zsidó földön, mindenütt óvatossággal elkerülte a nagyobb méretű fegyveres találkozást, de egy-egy hirtelen rajta-csapással majd valamilyen védtelen falut foglalt el, majd egy-egy nagyobb városba fészkelte be magát. És amerre a római hadak csak megjelentek, mindenütt a rémület száguldott előtük. Julius Severusnak nem volt érzéke a Bar-Kochba-féle lovagiassághoz. Ő már rab-szolgákat sem akart. Aki zsidó, — fegyveres, vagy fegyvertelen, ifjú, vagy aggyastyan, férfi, vagy nő — hatalmába került, azt kegyelem nélkül lemészárolta. Közben az éhségblokádot is egyre súlyosabban éreztette a hatását az országon...

A Messiás király megerősített várai lassú egy-

másutánban estek a rómaiak kezébe. Hogy milyen harcok árán, — arról semmiféle történelmi följegyzéseink nincsenek. Egészen bizonyos, hogy Bar-Kochba katonái ugyancsak drágán adták az életüket és az utolsó csópp vérükig védelmeztek minden talpalattnyi helyet. Megismétlődtek Gus-Chalav és Bar-Gióra napjai, — és talán még fokozottabb hősiességgel, de azok a történelmi dokumentumok, amelyek a zsidó nemzet utolsó és legnagyobb szabadságharcáról szóltak, — az utókor örök kárára, — mind az idők martalékává lettek. Csak a Talmud őrizett meg néhány legendászerű följegyzést, többek között Tur-Simeon elestéről is, arról a varról, ahol a Messiás-király egyik hadvezére Bar-Dóróma elsőnek tüzte ki a szabadságharc zászlóját.

Bar Kochba, a Messiás-király komoran nézte, hogyan semmisül meg, lépésről-lépésre, két esztendei dicsőséges, győzelmes harcainak minden eredménye. A háborúviselésnek ezzel a módszerével szemben tehetetlenül állott minden hadvezéri zsenialitása. Mert nem a római fegyverek győzedelmeskedtek Julius Severus szívós előrenyomulásában, hanem a rettenetes blokádot, amely az egész ország lakosságát éhhalálra kárhoztatta. És a kiéheztetés ellen hiábavaló volt minden zsidó vitézség és önfeláldozás. A római hadak egyre szűkebbre szorították a gyűrűt a Messiás-király körül. Bar-Kochba seregének színe-virágjával Bétár várába vetette magát. Ez a város volt a szabadságharc egész tartama alatt Bar-Kochba főhadiszállása. Itt végre szemben állott egymással az akkori világ két legnagyobb hadvezére, Julius Severus a római tábornok és Bar-Kochba, a zsidó Messiás. Milyen körülmények között történt ez a találkozás, összemérték-e nyílt csatamezőn az erejüket: semmi pozitívumot nem tudunk felőle.

(Folytatása következik.)

INN

A vidám L. Revue Hebdomadaire el Labiche-rol, a

Mikor első alkalommal a demikus zöld fra-dot, kissé megilleté szaladt ki a száj.

— Furcsa: ezért ennyire má 1870-ben, a agyonlőtték a né polgármestere, ne ségnek.

Labiche azon Találkozott egy litott meg:

— Micsoda k udvarias ember. mondanak.

Az örmester s az, ki azelőtt városát polgármestert, minék előtt che-t, keret szor életében nem ta „jőitéletű“ ember.

Amikor Labi égyához, elbucsu-

— Te nemso áldott édesanyám felejtettem el. Ca

Labiche még — Jó, majd nálom, hogy ne ezt a csókot.

Milyen kor

Egy pársi leány adatot sták a szerettem volna é

A feladat me len leányok se vgy a császár szellemi élet virá

Egyetlenegy v szért, mert akkor és a költök olár igy indokolja meg

— Igaz, hog megamra hagyott de legalább ekkor

Szóval e stld nak pusztán az a egy kis szabadság vitézektől.

A többi leány retnek a jelenben

Ezt a követk tarulhatnak, ni ruhákban járhat rem akadályozták sportolhatnak és

Az utóbbi érv

A légi hábo arányu fejlődése emberi szempontb meg nem ércsitet s megtámadjanak erre vor atközölg

az aviatika nemz tagja, döbbenetes szóról szóra igy h

— Erkölcsei é feltétlenül szükség mely az utóbbi h

ldjék és egészen háboru főkép a meggek számára le

mikor majd ez ar nyegeti az embere öt száz ki ométerre a háboru abból ál

idegbenülással öln aggyastyanokat eze oly utalatos színbe velt emberek, kik emberevük színvor ama képtelenég e

Aztán ezt a v — Ha a műv sz undortól, én a

INNEN-ONNAN

A vidám Labiche. Róbert de Flers, a Revue Hebdomadaire-ben pár kedves történetet mesél el Labicheről, a jeles bohózatíróról.

Mikor első alkalommal öltötte magára az akadémiás zöld frakkját és derekára kötötte a kardot, kissé megilletődött az ünnepi szertartástól. Ez szaladt ki a száján:

— Furcsa: most első ízben kötök kardot, de ezért ennyire még sohase féltém.

1870-ben, a francia-német háborúban majdnem agyonlőtték a németek, mert mint egy kisvároska polgármestere, nem akart élelmiszert adni az ellenségnek.

Labiche azonban agyafurta vágtatja ki magát. Találkozott egy német őrmesterrel, akit így szólított meg:

— Micsoda kitérő kapitányuk van és milyen udvarias ember. Igazi gentleman, hogy az angolok mondanák.

Az őrmester ezt visszamondta a kapitánynak s az, ki azelőtt azzal fenyegette az írt, hogy a városát polgármesteresül felgyújtatja, puhulni kezdett, minek előtte pedig elment, felkeresve Labiche-t, kezet szorított vele, kijelentette, hogy soha életében nem találkozott még ilyen értelmes és „jóítéletű” emberrel.

Amikor Labiche baldoblott, az őcse odalépett egyához, elbucszobódott tőle:

— Te nemsokára fönn leszel és találkozol a mi áldott édesanyánkkal. Mondd meg neki, hogy sohase felejtettem el. Csakold meg a nevemben.

Labiche még ekkor is talpraesetten válaszolt:

— Jó, majd megcsokolom. De roppant sajnálom, hogy nem te személyesen adod át neki ezt a csókot.

Milyen korban szerettem volna élni? Egy párisi leányiskolában a következő írásbeli feladatot adták a növendékeknek: „Milyen korban szerettem volna élni és miért?”

A feladat megoldása eléggé érdekes. Mert egyetlen leányban se jutott eszébe az antik Görögország, vagy a császári Róma, vagy a renaissance, mikor a szellemi élet virágzott.

Egyetleneg választotta a középkort, de az sem azért, mert akkoriban az emberek lovagiaszkodtak és a költők olárra emelték a nőt. Hogy miért, azt így indokolja meg:

— Igaz, hogy az uram hébe hába bónapokig megamra hagyott volna és elment volna a háboruba, de legalább ekkor nyugodtan maradtam volna!

Szóval a stülödlány szerint a keresztes háborúnak pusztán az az előnye, hogy az akkori hitvesek egy kis szabadságot élvezhettek a némes keresztes vezérektől.

A többi leányok hereken kijelentik, hogy szeretnek a jelenben élni és senkivel sem cserélnének.

Ezt a következőképp indokolják: na éppen úgy tarulhatnak, mint a bátyjaik, aztán kényelmes ruhákban járhatnak, rövid szoknyákban, melyek nem akadályozzák őket a mozgásban, végül pedig sportolhatnak és rövidre nyírathatják a hajukat is.

Az utóbbi érv misze egyik dolgotat ütökártyája!

A légi háboru mellett! Az aviatika nagyarányú fejlődése időszerűvé teszi a kérdést, vajjon emberi szempontból megengedhető-e, hogy a repülők meg nem erősített városokat, védtelen polgárokat s megtámadjanak. Egy francia lap megkérdezte erre vonatkozólag a szakértelműeket. M. E. Sudre az aviatika nemzetközi jogi osztálynak bizottsági tagja, döbbenetes nyilatkozatot küldött be, mely szóról szóra így hangzik:

— Erkölcsei és elősorban gyakorlati okokból feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az aviatika, mely az utóbbi háborúban nekilendült, tovább fejlődjék és egészen hibátlan legyen, vagyis hogy a háboru főképp a nem harcolók és a fegyvertelen tömegek számára legyen veszedelmes. Azon a napon, mikor majd az arcvonalon hevesebb veszedelem felegetti az embereket, mint egy nyugalmas faluban, ötszáz kilométerrel a fronttól, szon a napon, mikor a háboru ábról áll majd, hogy tüzzel, méreggel, idegbenulással ölnek meg nőket, gyermekeket és aggastyánokat ezerszámra és milliószámra, a háboru oly utálatos színben mutatkozik meg, hogy a művelt emberek, kik nem akarrak leüldözni a kongói emberevők színvonaláig, visszatörpennék az undortól ama képtelenség elől, mely egyszerre valósággá válik.

Aztán ezt a végül következtetést fűzi hozzá:

— Ha a művelt világ nem torpan vissza ettől az undortól, én a magam részéről csak előnyösnek

vélem, hogy egy olyan civilizáció, mely csak anyagi fejlődésre képes, de képtelen a leghisebb erkölcs fejlődésre is, minden lehető eszközzel izzéporrá törekszik s hogy ez az emberiség a régi, történelem-előtti hordákkal együtt megsemmisüljön. Ezért tartom szükségesnek és megengedhetőnek a légiháboru korlátlan alkalmazását.

Mindenki született gonosztevő. Amerika legkiválóbb kriminalis tája, Clarence S. Darrow érdekes előadást tartott az ember östernészetéről és nagy szenzációt keltett azzal a kijelentésével, hogy minden ember született gonosztevő.

— Tanulmányoztam — mondotta — emberi természet kriminalista szempontból és arra a megállapításra jutottam, hogy az embernek ősi öröksége a bűn. Mindenki bűnös lappang a bűnös ember és csak azért nem tör ki a legtöbb emberből a

Állandó zsidózás közben folyik a parlamentben az igazolási vita

Cuza elveszi a zsidók szavazati jogát, ha kormányra jut. Szenvedélyes szópárbaj a tordal választások körül. Averescu és Goga ma válaszolnak az ellenzéki támadásokra

(Bucuresti-Bukarest, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától). A kamara ma délelőtt a hotini mandátumok ügyét tárgyalta, melynek során Toni Carp Meitanu szólt fel és felsorolta azokat az intézkedéseket, melyeket a kormány tett, melyek által akadályozva volt a választás szabad lefoiyása.

Lupu dr. támogatta a vádakat és kérte a választás megsemmisítését.

Vita a zsidó szavazatok körül

Betzianu a hotini választásokról szólva, kijelenti, hogy kivonul a parlamentből a példátlan törvénytelenések következtében, amelyeket a választáson tapasztalt. Többek között őt is letartóztatták és megakadályozták, hogy a szavazóhelyiségekbe belépessen. A kormányt a Lipsicani-utcai zsidók választóiták meg.

Cuza: Ha majd kormányra jutok, megfosztom a zsidókat szavazati joguktól, amelyet az alkotmány külföldi presszióra adott meg nekik.

Betzianu azzal fejezi be beszédét, hogy Beszarabia népén teljes reménytelenség lesz urra, ha a hotini választást igazolják.

Cuza professzor és Lupu, majd Carp között ezután összeszólalkozás történt, amelynek a többség közbelépése vetett véget azzal, hogy folytassák az igazolási vitát. Hotin mandátumait igazolták. Faliceni mandátumait Blasnu parasztpárti felszólalása után szintén igazolják.

Sulyos támadás Gritta Ovidius ellen

Tordaranyos megye igazolására térnek ezután át és Moldovan Valér erős támadást intéz Gritta Ovidius volt kolozsvári rendőrprefektus, jelenleg Tordaranyos megye prefektusa ellen, aki szerinte a nemzeti eszme mellőzésével akadályozta meg a román szavazókat választásukban, míg a kisebbségeknek teljes segítségükre volt. Grittát, aki leartóztatták és verte a román választókat, teljesen jogtalanul és kvalifikáció nélkül nevezték ki.

Egy hang: Őadók őt a román nemzeti harcok arkangyalának tekintették.

Moldovan: Soha...

Goga: Erdemeket szerzett a forradalom idején.

Ki-ki maga zsidáját

Pop Valér cuzista képviselő szerint Erdélyben nem történtek olyan sulyos választási visszaélések, mint az ország többi részében; ezzel szemben a kisebbségektől kötött paktum a nemzeti eszme sulyos megsértését jelenti.

Maniu: Egem csendőrök kíséretében szülőfalumba, Gritta prefektus sajátkezűleg bántalmazta a cuzista jelölteket.

Vlad Aurél: Cuza csókolózott Gömbös Gyulával, a magyar irredenta vezérrel Budapestben.

Goldis: De a zsidókkal a néppárt nem kötött paktumot!

Pop Valér: De megválasztották Streitmann, aki a crezátot megrálgalmazta külföldi lapokban.

Maniu: A nemzeti párt sikere a nemzeti eszme iránt rendíthetetlen hitének tulajdonítható.

Vlad Aurél, a hunyad megyei és bihari választásokról beszél és támasza a csendőrséget,

bűn, mert a nevelés, a műveltség és az intelligencia láncra verte, rabságra kényszeríti. A gyermekek még nem képesek uralkodni magukon és ezért lopnak, hazudnak és verekednek. Minél műveltebb valaki, annál jobban irtózik a bűntől. Ha teljes objektivitással vizsgáljuk meg magunkat, akkor el kell ismernünk, hogy néha-néha önkénytelenül kitör belőlünk a bűn, ha csak egy pillanatra is. Egyszer ezer dollárt kértem kölcsön négyszencsőt egy ügyvéd barátomtól, aki a után hirtelen megbalt néhány nap múlva. Mikor a halálesetről értesültem, az első pillanatban arra gondoltam, hogy most megtarthatam magamnak az ezer dollárt, de a másik pillanatban felütköztem bennem a becsületességem és az igazságérzetem és undorral kergettem el magamtól ezt a bűnös gondolatot. Tapasztalatom szerint a bűnnek három okozója van: a szegénység, a tudatlanság és az intelligencia veleszületett hiánya.

amely olyan csunya szerepet játszott a választásokon.

A romániai választásánál Radovici parasztpárti szólt fel a megyében elkövetett visszaélések ellen, amelyek ugyanazok voltak, mint az országban mindenütt. Külön sérelemként hangoztatja, hogy állami repülőgépekről szórtak kortescsodulákat.

Vavas kormánypárti visszautasítja a vádakat és kijelenti, hogy a néppárt Romániában nagyon népszerű. Dicseri Gogát, a nacionalista doktrina megalkotóját. A kamara igazolja a választást.

Vaslui-megye kerül sorra. Sumuleanu terjeszti elő a peticiót és támasza a kormányt.

Bastachi kormánypárti visszautasítja a vádakat, mire igazolják a vaslui, valamint a buzau mandátumokat is.

Három szenátusi mandátumot nem igazolják

A szenátus ülésén nagy vitát váltott ki Deleanu mérnök igazolása, akit a galaci iparkamara ipari szekciója választott meg. Az igazoló bizottság a választás megsemmisítése mellett foglalt állást.

Vladimir Atanasovici előterjeszti a bizottság javaslatát és annak indokai alapján kéri a választás megsemmisítését.

Constantinescu Alexandru volt miniszter kifejti, hogy az igazolóbizottság teljesen téves állásponton van és kéri Deleanu mandátumának igazolását. A szenátus 87 szavazattal 55 ellenében az igazolóbizottság javaslatát fogadta el.

Sasu szenátornak a galaci iparkamara kereskedelmi szekcióján történt megválasztását igazolták, ellenben megsemmisítették Grigore Ionescu galaci mezőgazdasági kamarai mandátumát, továbbá Ilie Mendelsohnok, a jassii iparkamarának kereskedelmi szekciójánál történt megválasztását, aki ellen tudvalevőleg az a kifogás, hogy a nevét nemrég megváltoztatta, a választáson mégis régi neve alatt vett részt.

A kamara igazolja a tordai választást.

A bihari mandátumok ügye

A kamarának még hat megye mandátumait kell igazolnia. Holnap szólnak fel Goga és

Aranyér

„Anusol” Soedecke

ANUSOL
TÖRÖLVEZŐ

Aranyér ellen több, mint 25 éve a legjobban elismert szer. Fgy. ze u alkalmazás, biztos siker, minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Artalmas alkatrészekből mentes, reggel és este egy kupocskára tesz a végébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható

Gyár címe: Goedecke & Co.
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár **F. H. Mees** Bucarest
Calea Griviței 61

Averescu, hogy válaszoljanak az igazolási vita során a kormány ellen elhangzott támadásokra. Azután tárgyalás alá veszik az egyes személyek ellen esetleg benyújtott petíciókat és végül igazolni kell az egész választási folyamatot, illetve a központi választói bizottság mandátum-elosztó határozatát. Ekkor kerül sor a jalomitzai és a bihari mandátumok ügyére is. Valószínű, hogy a kamara részben jóváteszi a központi bizottság elnézését és úgy Biharban, mint Jalomitzában egy-egy mandátumhoz juttatják az ellenzékét.

Csanda és Negulescu miniszterek lemondnak

Averescu miniszterelnök egyébként tegnap Szinajába utazott és magával vitte Csanda és

Negulescu miniszterek lemondását. Az uralkodó a lemondást elfogadta. Az utódok ügyében még mindig nincsen döntés. Egyelőre az látszik a legvalószínűbbnek, hogy Averescu lesz az ideiglenes közoktatásügyi és Cudalbu az ideiglenes kereskedelemügyi miniszter.

A parlament előreláthatólag csak 15-én megy szabadságra, amit igazol az is, hogy az uralkodó elhalasztotta külföldi utazását későbbre.

Holnap megalakítják a kamara tisztikarát, melyre nézve teljes megállapodás jött létre a kormánypártban.

Goga és Averescu felszólalása elé várakozással tekintenek, mert azt hiszik, hogy beszédeik újabb felhívás lesz az ellenzéki pártokhoz a kollaborációra.

Rendkívüli ülésre hívják össze a jugoszláv parlamentet az árvizveszedelem ügyében

Földrengés volt a Semmeringen. Szumatra-sziget katasztrófája

(Cluj-Kolozsvár, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár napi szünet után ismét nagy árvizekről és súlyos földrengésekről érkeznek hírek a világ különböző részéből. Az itéletidő egyre-másra szedi áldozatait s — úgy látszik — a katasztrófális jellegű pusztítások nem akarnak lecsillapodni. Különösen súlyos a helyzet Jugoszláviában, ahol az árvíz katasztrófa okozott károkat másfélmilliárdra becsülik. Hivatalosan jelentik, hogy Nisben az árvíz következtében 57 ház dőlt össze, ötszáz súlyosan megrongálódott és a környéken háromezer holdon elpusztult a vetés. Uzonovits miniszterelnök az újságíróknak kijelentette, hogy a katasztrófa következtében az államháztartás egyensúlya is veszélyben van, mert a tönkrement gazdáknak nem lehet az adókat behajtani.

A szkuptsinát valószínűleg rendkívüli ülésre hívják össze, hogy az árvíz károsultakon segítsenek. A Jugoszlávia területén áthaladó nagy folyók: a Duna, Tisza, Dráva és Száva áradása

tovább tart. Belgrádnak a Szávához közelebbi részei viz alatt állanak.

A Bios közelében lévő Semmeringen tegnap földrengés volt, amely több házat megrongált. A lakosság közt nagy pánik tört ki. A földrengés Grácban és Biosben is érezhető volt.

Magyarországon Eger városát dulta meg óriási felhőszakadás. Az utcákon méteres viz van. Sumatra-sziget nyugati partvidékén újabb földrengések voltak. Fortekop város romokban hever. Solok városban az összes utcák romokban hevernek, a vasúti állomás összedült. A közeli falvak mind elpusztultak. Eddig kétszáz halottat húztak ki a romok alól. A súlyosan sebesültek száma meghaladja a tízezeret. A har tizenötmillió holland forint.

Erdélyben pár napi szép, meleg nap után ma újra borúsra fordult az idő. A Zil völgyében állandóan esik az eső, a hegyek között pedig állandóan havazik.

Szabó Dezső anyja halálára

Most, hogy Szabó Dezső édesanyja itt Kolozsváron meghalt, valahogy nagyon félek, hogy Szabó Dezső nem fog eljönni a temetésre. Ezt már akkor megérezttem amikor még a télen Szabó idehaza volt és csak közel egy nap s kikészítgetéssel — ahogyan a Newyork szállodában preparálta magát — látogatott fel a Holdvilág utcai kis szülői lakásba. Amikor délelőtt ott jártunk, újságírók, az anya még tőlünk kérdezte, igaz-e, hogy megérkezett a fia, azt mondják itt van a városban, én még nem láttam, vajjon el fog-e jönni hozzám? Ahogy azután Szabó délután előkerült, mi már nem voltunk ott és így nem tudjuk, hogy mi történt közöttük. Csak váratlan elutazása után láttuk megint Szabó Dezső anyját, ott ült magányosan egy karosszékekben, kipányvázott szemmel, ahogy belemeredt a szoba szűkeségébe, amely mindent lezárt előle, legfőképpen a fiát, a saját véréből és húsból valót, ahinél messzebb senki nem esett tőle.

Borzalmas volt ez a látvány. Minekünk a családban semmi közünk nem volt, egy riportot akartunk csinálni, a mesterségünket gyakoroltuk, hideg és cinikus emberek. akik vagyunk, de nekünk akkor, Szabó néni előtt állva szólaunk, nem tudva, hogy mit mondjunk, úgy elszorult a szívünk, a könny kijött a szemünkből, siettünk el onnan, hogy ki ne lássuk magunkat — Szabó Dezsőért, Szabó Dezső helyett, miatta és az anyja iránt. Utolsó dolognak tartottuk, megátalkodott galádságnak, a kezünk ökölbe szorult és ha Szabó Dezső véletlenül még itt lett volna, nem feleltünk volna magunkért. Ebben a pillanatban minden melegségünk afele a ráncos, töpörödött anyóka felé áradt, aki világra hozta ezt a sohasem szomorú fiút, ezt a mindig élő, mindig csalekvő Szabó Dezsőt, afele az anyóka felé, aki úgy tiltott a párnás széken, mint aki mindenét elvesztette és csak ül, ül, még csak nem is virágok között, de mindig egyedül... mert a bánat őt is eljegyezte.

Mi, újságírók, lefelé botorkálva a város felé, megállapodtunk akkor egymás között abban, hogy mi inkább nem vagyunk költők, nem vagyunk zenészek, nem vagyunk talantomok, de szeretjük az anyánkat. Egyszerre mindentyan jó gyerekek lettünk, csak nem érzett polgáriasság iltte meg szívünket, jövet le akartunk omlani minden matróna

előtt, aki elhaladt, jök és omlások voltak, keblünk olvadva rezgett, mi voltunk a legjobb, a legszeretőbb fiúk. És gyűlöltük és megvetettük Szabó Dezsőt.

De az érzések szétfolytak, mint a párak. Akkor beszélünk valamit, nagyban fogadkoztunk — hol vannak ezek a szavak? ki fogja meg? Egy hangulat volt, talán még sokkal jelentéktelenebb és értéktelenebb, mint Szabó Dezsőé, aki akkor, talán anélkül, hogy tisztességesen elbúcsúzott volna és utójára búcsúzott volna az anyjától, elindult innen undorral és eszmőrrel, rázván ő is gömbökleit és talán még mélyebb, még szenvedőbb, még dühödtebb szerelemmel az anyja iránt, mint mi, akiket akkor a családság köznapai érzése megajított.

Szabó Dezső nem fog lejönni a temetésre. Ez biztos, ezt lefogadjuk. De tartozunk a helyen Szabó Dezsőnek, akik legutóbbi kolozsvári látogatása alkalmából oly keményen sújtott a rossz fiu vadjá, azzal, hogy hihetetlennek hívjuk azt, hogy nem szerette az anyját és tudatosan, a gonosz ember vásottságával hagyta kioldni maga miatt. Szabó Dezső nem lehet tövény az átlag emberek számára. Szabó Dezső van olyan zseni, hogy önmagának csirál törvényt és aszerint él. Mi nem tudjuk az ő éjszabait, amikor felriadt és reszketett az anyóka miatt, akit magányosságban hagyott. És hogy ez az aggodás — ami biztosan volt — nem fejeződött ki abban, hogy havonta rendszeren pénzt küldött volna anyjának, vagy hogy minden héten pontosan levelet írt volna, vagy hogy gyakran lejött volna látogatónak — nem jelent semmit és egyáltalán nem jogosíthat fel bennünket arra, hogy Szabó Dezső gyermeki szeretete fölött pálcát törjünk. Kisfiús reszketések, egy-egy meleg hullám a szív körül, elbámulás a távolba, egy sirás érzés este Budán, életuntég hajnalban mulatozásból jövet, üresség, cáltalanság, az hogy le akart feküdni az u'cán a sárba — ez mind: az anya és mindez: mozdulat az anya felé. Ó, igen, a Szabó Dezső anyja nem halt meg. Ez a töpörödött anyóka bent ül, a ringó karosszékekben, fia szíve alatt, örök áldottságnak, termékenyítőnek életre és irodalomra. Ben Ami

* Pal szatina legújabb és legtekélyesebb fali-térféje 100 lej, az Uj Kelet könyvosztályában.

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal szappan a bőrnek egészséges színt ad és megóvja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékáig illatos.

INGYEN

egy mintadarabot az új csodaszerű, mesésen parfümözött

ELIDA-IDEAL-SZAPPANBÓL,

kap minden vevő aki 1/2 kg.-ot a páratlan jóságú

SCHICHT-SZARVAS SZAPPANBÓL

vesz. A kontinens legnagyobb szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok
VILÁGJEGYE

— Cáfollják az orosz és magyar nyomtatványok cenzurájának megszüntetését. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium megáfollja azt a hírt, hogy a kormány megszünteti az oroszországi és magyarországi nyomtatványok cenzuráját.

Pesté mita. Ne lölte a z főlényes mutatót zsidó réti időben a nem vol hozzáha terméssz amely a otthonos skarták szen egy szük lát dottak k zottan sz tak és p törvény gilisza den Arc

A sz tális esz zakenák csinálták befelé pe tott, ne lat, legfe figyele strébersé ugy tá hogy an utolsó lé ember e ilyenek gyarorsz az asszín

Itőc és brutá mitva, a ban. Csa tevő eze Az Erdé mert csa érvényt és leibze gesztusol tani zsidó fellegvár ággal m vel az o aki még

Appo lisztája, szalon-an háboru frontol o hecc pro ellen. V ges hirn de soha hazug és a lapban totta, ak kurzusát tették. drága k gazdaság baráti zsidó ko volt láth írók szak

Örítz kor is z és már r gravitált És in Csath kórházba rint bár bennetek után kó amiért a mességgé mita uje Vala

S az u

Meghalt egy szalon-antiszemita

Pesten ez is megtermett: a szalon-antiszemita. Nem az volt, aki kelletnél jobban gyűlölte a zsidót, hanem, aki kelletnél jobban fölényeskedett a zsidóval szemben. Nagy fölényt mutatott, származási és történelmi fölényt ama zsidó réteggel szemben, amelynek egy bizonyos időben a régi Magyarországon egyéb gondja nem volt, mint — ha török, ha szakad — hozzá hasonlítani a „nemzet díszéhez“. Egyik természetes reakciója volt ez a zsenitinek, amely a maga osztálybigottságában nem érezte otthonosan magát, ha a tegnap feljutottak be skarták volna kvártélyozni magukat az ő egészen egyéni, egészen haladásmentes, nyegle és szűk látókörű világukba. A zsidó meggazdagodottak közül a tulzottan becsvágyók vagy tulzottan szamarak bizony nagyon odakivánczoltak és persze a mérsékelt gazdagok — freudi törvény szerint — viszont igyekeztek a nagy gilisza láncban hozzá hasonlítani ezekhez a Minden Aronokhoz.

A szalon-antiszemita pedig, akik nem brutális eszközökkel, tüntető ricsajjal és zikzacszenekkel vonultak föl a zsidók ellen, megcsinálták kifelé a világ legsoványabb sajtóját, befelé pedig a maguk exkluzivitását. Nem szított, nem szorított a régi világban ez az áramlat, legföljebb, ha valaki jóízű ember megfigyelte a falusi zsidók unokáinak csunya stréberségét azok felé, akiknek nagyapjuk még úgy tárgyalt a búzát vásárló zsidóval, hogy annak lent kellett állania a tornác legutolsó lépcsőjén, nos, ha épidegű és önértető ember ezt látta, akkor csömört kapott. De ilyenek általában kevesen voltak a régi Magyarországon, azért szökhettek olyan magasra az asszimiláció dudvája.

Istócsyn kívül antiszemita újságíró, rámenős és brutális, vidéki kis sajtó-emberkéket leszámítva, alig akadt a szabadelvű magyar korszakban. Csak szalon antiszemita volt, de számottevő ezek között is csak egy: Csathó Aurél ur. Az Erdélyből származott katonatiszt kvietált, mert csak így tudott belső lelki programjának érvényt szerezni. A Nemzeti Kaszinó „udvari és leibzurnalisztája“ volt ő, finom, nemesi gesztusokkal, amikkel éppen úgy távol tudta tartani zsidó zsenitrik beözlését a magyar urak e fellegrárába, mint kurálisan és sújtásos magyarsággal magirt, de eszmékben takarékos cikkelvel az olvasót. „Hazánk“ című lapjára van-e, aki még emlékszik?

Apponyi Albert kedvence volt, hüszurralisztája, talán másfél emberöltőn keresztül. És szalon-antiszemita maradt akkor is, amikor a háború során, az összeomlás előérzetében a fronton és a városokban megindult a lázító hecc propaganda zsidó vagyon és egzisztencia ellen. Volt neki egy könyvatoska akkor, hüség-hirnöke minden malasztos kongregációnak, de soha egy agresszív, egy komiszkodó, egy hazug és goncsul ferditő szó nem jött ebben a lapban. Munkatársait nem azok közül választotta, akik az antiszemitizmusnak ezt a derengő kurzusát kihasználható konjunkturának tekintették. Dolgozó, jóra való zurnaliszták voltak, drága kollegák, akik a szellemi robot és a gazdasági egyenrangúság jussán testvéri, sőt baráti viszonyban érintkeztek napról napra zsidó kollegáikkal. Csathó Aurél azonban nem volt látható sem az „Othonban“, sem az újságírók szakegyesületében.

Órízte továbbra is a Nemzeti Kaszinót, akkor is zsidók ellen, amikor a zsidók följutottak, és már nem a kaszinó, hanem az egyház felé gravitáltak.

És ime a Végzet szomorú, szelíd kómikuma. Csathó Aurél utolsó napjait a pesti zsidó kórházban töltötte és az ideérkezett lapok szerint barátaitól e szavakkal búcsuzott: „Kérek benneteket és többi kollégáimat, hogy halálom után köszönjétek meg a zsidó hitközségnek, amiért a kórházban annyi szeretettel és figyelemmel árasztotta el az első magyar antiszemita újságíró.“

Valami megható és stilusos dolog van ab-

Salgó Gyula

az urlprimás játszik esténként a „CIY“ kávéházban.

ban, hogy a Nemzeti Kaszinó antiszemitájának a zsidó kórházba kellett jönnie meghalni, kis zsidók közé, akik soha nem vágytak a Kossuth Lajos-utcai kaszinó foteleibe. A pesti zsidó konjunkturások, akik elől a Nemzeti Kaszinó elzárta kapuját, talán kárörvendezhettek, ami-

kor bevitték Csathó Aurélt a zsidó kórházba. De mégsem valószínű, hogy örvendeztek. Egyáltalában nem lehet kedvük semmiféle örömrre, a kárörömrre sem, amikor a mostani magyar konjunktúra egyre-másra börtönbe veti őket.
Szabó Imre

A kolozsvári munkásság közvetíti a közmunkák sürgős megindítását

Chirila dr. munkaügyi felügyelő támogatását igérte a munkanélküliség leküzdésére. A famunkások gyűlése az adómentes létminimum felemelését és a globális adó eltörlését sürgeti

(Cluj Kolozsvár, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári famunkások tegnap nyilvános népgyűlést tartottak, amelyen mintegy hatszáz famunkás vett részt, a hatóság képviselőjében pedig dr. Chirila munkaügyi felügyelő jelent meg. A gyűlés előadói Sonn Sándor és Dán István voltak, akik a munkanélküliség problémájával foglalkoztak. Felszólalt dr. Chirila inspektor is, aki biztosította a famunkásokat arról, hogy a törvényes keretek között mindenben segítségükre lesz a munkanélküliség leküzdésében.

A népgyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amelyben a famunkások követelik:

1. Szigorú ellenőrzését a 8 órai munkaidő betartásának.
2. A közmunkák sürgős megindítását, valamint a bankok és vállalatok kötelezését székházak, tisztviselői és munkáslakások építésére.
3. Törvényhozásilag biztosítani a munkanélküliek állami segélyezését.
4. Szigorú megbüntetését mindazoknak, akik

Wrangel végleg elhagyja Jugoszláviát

Az orosz monarchisták már nem biznak a szovjet összeomlásában

(Belgrád, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Wrangel Nikolajevics Péter báró, a cári Oroszország összeomlása után az orosz fehér csapatok fővezére, ismételt sikertelen kísérlete után, hogy a szovjetkormány hatalmát megtörje és a régi Oroszországot visszaállítsa, tudvalevőleg Jugoszláviában telepedett meg és udvartartásával és családjával legutóbb Szremszki Karlovcin élt. Jó ideig még nagy udvartartása volt és Szremszki Karlovcin telepedett meg a Wrangel-hadsereg legtöbb tábornoka, akik bár egyre csökkenő reménységgel, de mégis szívós kitartással és a jövőbe vetett hittel várták a szovjeturalom összeroppanását. Az udvartartás nagy összegeket emésztett fel, de Wrangel pénzforgásai is kezdtek badugulni és az udvartartás egyre szűkebbre szorult.

Wrangel báró anyjával, feleségével és gyermekeivel lakott együtt. A múlt év szeptemberében anyósa Brüsszelben díszes palotát vásárolt és ott telepedett meg. Nemsokára Wrangel felesége és gyermekei is Brüsszelbe költöztek.

A romániai antiszemitizmus

a népszövetségi ligák londoni konferenciája előtt Rugson professor jelentése a balkáni zsidóság helyzetéről. A cseh delegációban helyet kap egy zsidó képviselő is

(London, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetségi ligák konferenciája, amely a tanácskozásait tudvalevőleg Londonban kezdte meg, a walesi Aberistwith városkában folytatja ülését. Londonban csupán az állandó kisebbségi ügyek bizottsága tanácskozott. Ezen az ülésen terjesztették be Rugson professornak, a népszövetségi liga főtitkárának jelentését a balkáni országok népkisebbségi viszonyairól. A jelentés terjedelmesen foglalkozik a kelet-európai országok komplikált nemzetiségi problémáival és többek között a zsidó kérdéssel is. A jelentés a zsidókról többek között a következőket közli:

Bulgáriában a zsidók és oroszok vallási ügyeiket és iskoláikat szabadon fejleszthetik. A nemzetiségi iskolákat az állam és a községek szubvenzionálják.

A romániai alkotmány a békeszerződések megkötésével a román területen élő zsidók számára biztosította az állampolgárságot. A közelmúlt állapotaival szemben ez nagy haladást jelent, mindazonáltal Romániában még mindig van antiszemitizmus. Nem vallási érzelmekben rejlik a veszedelem, mert a román

a munkásság gazdasági szervezkedését akár közvetve, akár közvetlenül akadályozzák.

5. A munkásságnak súlyos terhet jelentő globális (összkereseti) adó eltörlését.

6. A fentiekben kívül a nagygyűlés követeli a 4 évvel ezelőtt megállapított havi 750 lejese adómentes létminimumnak legalább is négyeszeresére való felemelését.

A nagygyűlés továbbá kimondja, hogy a munkanélküliség elleni küzdelmet a legfontosabb programjának tekinti, melynek érdekében kívánja a túlóra, a prémium és akkordrendszer teljes megszüntetését, munkahiány esetén a munkások tömeges elbocsátása helyett a munkaidő megrövidítését, megfélemezését annak, hogy „specialista“ munkás hiányára való hivatkozással, külföldi munkásokat toborozzanak egyes munkáltatók, akiket azután, a tartózkodási engedélyük lejárása mellett túlórázásra, akkordmunka vállalásra és sok esetben sztrájk törésre használhatnak fel. Követeli végül a munkásság a tanoncnevelés korlátozását.

hogy a gyermekek ott iskolába járhasanak. Csak Wrangel báró és édesanyja maradtak Szremszki Karlovcin, mert a volt hadvezér anyja nem akart onnan eltávozni, ahol férje el van temetve. Wrangel báró respektálta is anyja kívánságát és vele akart maradni, de mert a két hónappal ezelőtt Párisban megtartott orosz monarchista kongresszuson a világ minden részéből egybegyűlt oroszok megállapították, hogy az orosz cári birodalom visszaállítására kevés remény van és arra a közeli jövőben gondolni sem lehet — Wrangel báró, miután a két helyen való udvartartási költségeket nem bírja tovább viselni, elhatározta szremszki-karlovcin udvartartásának feloszlását. Anyja részére eddigi lakásából két szobát tart meg, míg maga családjához, Brüsszelbe költözik.

A báró, aki jelenleg Brüsszelben él, pár nap múlva visszatér Szremszki-Karlovcinra, ahol a likvidációt végrehajtja. Wrangel Belgrádba is ellátogat, ahol a kormány tagjainál formális kuculátogatást tesz, majd visszatér Brüsszelbe.

ember vallási téren kétségtelenül toleráns, sőt indifferens, hanem a zsidóság gazdasági helyzetében. Az antiszemita agitáció ezidőszereint főleg az egyetemeken éli ki magát. Romániába való megérkezésem előtt a bukaresti egyetem súlyos zavargások színhelye volt, ugyanarra, hogy az egyetemi előadásokat be kellett szüntetni. Azonban az is bizonyos, hogy ezt az agitációt csak a lakosságnak egy kis töredéke folytatja és energikus néhány kormányintézkedéssel a béke ismét helyrehozható.

A kisebbségi jogok kiterjesztésének problémájáról azonban azokban az államokban, amelyek nincsenek kötve a békeszerződésekhez, sir Dickinson referált. Minthogy Itália az idevonatkozó határozattal nem volt megelégedve, új platformot fognak keresni egy olyan határozatra, amelyen úgy a békeszerződést aláíró államok, mint azok, amelyek nem vettek részt a háborúban, is nyugodtan elfogadhatnak.

A népszövetségi ligák a csehszlovák delegátusok javaslatára elhatározták, hogy a ligák csehszlovákiai testületi képviselőjében 14 cseh, 3 német, 2 magyar és egy zsidó mandátumot biztosítsanak.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemmel együtt és bűnségi zsidó ság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Feladat: szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet elhíveinek utánnagyváltásánál az új s szerkesztésével engedélyt meg.

A mai naptár

Hiába: a bacillusok ellen nem lehet vámsorompót fölláttani, — ha egyszer utnak indulnak, nem respektálnak azok sem országhatárt, sem diplomáciai megállapodást. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy azok a kórokozók, amelyek korunk egyik súlyos betegségét terjesztik, Palesztina legzsidóbb városát, Tel-Avivot is megfertőzték. Legalább is a híradásokból erre kell következtetni. Tel-Avivból atrocitásokról érkeznek hírek. Terrorisztikus jelenségek ről. Kávéházi ablakok beveréséről, „felelőtlen

Csütörtök
6686. Tamuz 24.
1926. július 8.

elemek“ „kilengéseiről.“ Undorítóan európai fogalmak ezek és fáj az ember szíve, ha ezt az „európai civilizációt“, „kulturát“ a mi országunkba látja átpántáldni. Még akkor is, ha olyan körülmények között, mint Tel-Avivban. Ebben a gyönyörű zsidó városban ugyanis, a szálló hírszélés tartja izgalomban egy idő óta a lakosságot, hogy bizonyos kétesbírd kávéházak és mulatóhelyek emberkufarkodást üznek és prostitúcióra csábítanak ártatlan zsidó leányokat.

Ha így volna, az se volna csoda. Tel-Aviv, valóssággal amerikai tempóban, máról-holnapra keltezett város, ahol a bevándorló zsidóság legkülönbözőbb rétegei tevődtek össze, egyelőre még he terogén egészé. Ha csakugyan akadtak némelyek, akik az emberi lélek alacsony ösztöneitől akartak üzletágot teremteni maguknak: mondom, nem volna csoda. Hiszen az európai kulturától szakadtak Palesztinába. De a palesztinai zsidó mentalitás, ösztönös underodással borzad el az európai magarendűségnek attól a jelenségétől, amelyet prostitúciónak hívunk. Herbert Samuelnek első kormányzó tevékenysége az volt, hogy a háboru alatt Jeruzsálemben meghonosított nyilvános házakat becsukatta. Tel-Aviv zsidósága is féltékenyen örökdi a város zsidó jóhíre és erkölce fölött és amikor okkal, vagy alaptalanul, egyes kávéházak és mulatóhelyek ellen gyanu merült fel, az ideges közhangulat tetleges fölháborodásba tört ki a gyanúsítottak ellen.

Nes: ne szépítsük a dolgot. Korunk betegsége a „felelőtlen elem“, a „sajnálatos kilengés“ fogalma, az utcai inzultációk és ablakbeverések, ugylászik Palesztinában is polgárjogot nyertek. Az, hogy ez uttal zsidók voltak a felelőtlen elemek, — nem menti a dolgot. De azért egy alapvető különbséget mégis csak meg kell állapítani. Itt, a mi gyönyörű európai kulturánkban éppen a nyilvános házak, a „felelőtlen elemek“ főhadiszállásai és legkedvesebb tartózkodási helyei. Ott beszélnek meg, hogy mikor kell majd spontán felháborodni a zsidó kirakatok és pájszok ellen és ugyancsak ott pihenik ki hősies kilengéseik fáradtságait. A tel-avivi zsidó kilengések éppen a prostitúció ellen irányultak. Kilengés és prostitúció: mind a kettő európai kulturajelenség. A palesztinai zsidó mentalitás alaposan underodik mind a két európaizmustól. De a tel-avivi zsidók alighanem úgy gondolkodtak, hogy, ha másképp nem lehet, hát akkor, az ebharapást kutyaszőrrel kell gyógyítani. És alaps kilengéseket inecentáltak a prostitúció ellen. Ez pedig lényeges különbség. És van benne valami — nem bánom, kimondom: — van benne valami fölemelő. g. i.

— Csak július 15-én utazik a királyi pár külföldre. Bukarestből jelentik: A királyi pár csak július 15-én utazik külföldre. A Felsőcsécsény csak Bledig utaznak együtt, mert Mária királyné két hétig vendége lesz a jugoszláv királyi párnak. A király kíséretében lesz dr. Romolo orvos, Jacobini és Pavelescu ezredek. Az uralkodó néhány napig Párisban fog maradni, visszajövet pedig a svájci Weinburg kastélyban, majd Velencében fog néhány napot tölteni. Az egész külföldi utazás hatvan napig fog tartani. A királyi pár külföldi útjával kapcsolatban a „Politica“ című lap jól informált helyről állítólag hivatalos forrásból közli a következőket: „A királyi család és Károly volt trónörökös között kibékülési tárgyalások vannak folyamatban. A király külföldi útja alkalmával

találkozni fog fiával, aki sajnálkozását fogja kifejezni cselekedeti felett és engedélyt fog kérni az uralkodótól, hogy visszajöhessen az országba és itt foglalkozást tizhessen. Károly volt trónörökös egyébként jelenleg a párisi egyetemnek bölcsészeti hallgatója.

— A cseh szokolokhoz hasonló szervezetet létesítenek Romániában. Prágából jelentik: Miklós herceg, aki tudvaleg a szokol-ünnepségekkel kapcsolatosan a cseh fővárosban időzik, megbizta Dianu külügyi sajtófőnököt, tanulmányozza azt a kérdést, nem lehetne-e Romániában a cseh szokolokhoz hasonló szervezetet bevezetni.

— A sajtószindikátus helyesli, hogy a fővárosi újságírók bojkottálják a parlamentet. Bukarestből jelentik: A bukaresti újságírók szindikátusa, az általános sajtószövetség és a hivatásos újságírók szövetsége komünikét tett közze, amely szerint helyesli az újságírói kar elhatározását a parlamenti eseményekkel kapcsolatban és közli, hogy további lépéseket fog tenni az újságírók érdekeinek megvédésére.

— Temesváron is kilencven budapesti gyermek nyaral. Temesvárról jelentik: Tegnap délután kilencven budapesti zsidó fiú- és leánygyermek érkezett ide, akiket a Nőegylet, a hitközségek és a Zsidó Nemzeti Szövetség képviselői fogadtak és helyeztek el. Az akciót, amelyet a gyárvárosi hitközség kezdeményezett, Kaufheil Géza titkár bonyolítja le.

— Devizarendelet elleni kihágás címén kérték ki Bethlen merénylőjét. Bernből jelentik: A félhivatalos „Bund“ mai számában kifejti a szövetségi kormány álláspontját arra nézve, hogy miért nem szolgáltatta ki a magyar kormány kérésére Bethlen miniszterelnök merénylőjét, Justh Ivánt. Megállapítja a félhivatalos közlemény, hogy a magyar kormány a devizarendelet ellen elkövetett kihágás miatt kérte Just Iván kiadását, azonban a svájci szövetségi kormány ilyen kihágás miatt nem tartozik kiadni magyar állampolgárt. A félhivatalos közlemény végül megállapítja, hogy Justh Ivánt a Bethlen ellen elkövetett vétség miatt a svájci szövetségi törvény szemtem berben fogja felelősségre vonni.

— Eljegyzés. Láb Samu Marosudáról eljegyezte Leichtig Rozsikát Ujszékelyről.

— Véget értek a csehszlovákiai szokol-ünnepségek. Prágából jelentik: A tegnapi szokol-ünnepségen a résztvevők óriási mennyben vonultak Husz János emlékszórához. A felvonulást a városháza erkélyéről végigázték Masaryk elnök, Miklós román királyi herceg és a kormány tagjai. A szokol-ünnepségek a mai napon véget értek.

— Elvágta baretvával a nyakát, mert fiait gyilkosságért fejelentették. Csongrádból jelentik: Turi György 74 éves földműves baretvával átvágta a nyakát. Öngyilkossága összefüggésben van egy 23 év előtti akkor ki nem derített gyilkossággal. Pintér Márton gazdálkodót Turi annak idején meggyilkolta és feleségét megsejtette, hogy senkinek sem fogja elárulni. Turi fiait most látták, hogy egyidő óta apjuk nagyon rosszul bánik anyjukkal, ezért bejelentették az ügyészségnek, hogy Turi 23 évvel ezelőtt gyilkosságot követett el. Mielőtt azonban az ügyészség kiszállt volna a helyszínre Turi elvágta a nyakát. Állapota súlyos.

— Nem kap kegyelmet Beniczky Ödön. Budapestről jelentik: A legutóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a kormányzó Beniczky Ödönnek kegyelmet ad. Ezt a hírt az igazságügyminisztérium most megőfoltta azzal, hogy a sajtó tudósítói félremagyarázták az igazságügyminiszternek erre vonatkozó nyilatkozatát. Mindössze annyit igaz, hogy Beniczky, akinek most kellett volna megkezdeni büntetését, betegségére való tekintettel újabb három havi haladékra késpott.

— Megfenyegette a bíróságot, mert öt-évi fegyházra ítélték. Budapestről jelentik: Fodor János munkást öt évi fegyházra ítélte a törvényszék, mert életveszélyesen megséjtette kedvesét. Az ítélet kihirdetésére Fodor dühöngeni kezdett, elkapta a fegyőr szuroyát és megfenyegette a bíróságot, hogy megöli az egész társaságot önmagával együtt. Az ügyész és a bíróság tagjai ijedten hátráltak a pódiumról, amikor dr. Landauer Ede védőügyvéd dszin dszin fogás al leéritette a dühöngőt. Fodort megvasalták és átadták a fegyházöröknek.

Gsz, reuma, köszvény és vesehajellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és zsidó ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér-és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő-és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: bizusai fürdőigazgatóság. Posta: Ileanda-Mare.

— Harminc napon belül behajják a kolozsvári hátralékos vízdíjakat. Kolozsvár város tanácsa tegnapi ülésén tudomásul véve, hogy a a vízhátralék kémillió sejt tesz ki, elhatározta, hogy a vízdíjak befizetésére többé haladékot nem ad. A tanács utasította a vízvezetékhi hivatalt, hogy 30 napon belül a hátralékos díjakat hajtsa be.

— Lopás miatt letartóztatták Albánia volt szentpétervári konzulját. Kisensvől jelentik: A kereskedelmi alkalmazottak szombaton este rendezett nyári mulatságát éjjeltájban izgalmas jelenet zavarta meg. Egy előkelő és gazdag urasszony kétségbeesetten panaszkodta, hogy százezreket ért karkötőjét valaki ellopja. A bál rendezősége azonnal rendőri közbeavatkozást kért. Közrendőrök álltak el a bálterem kijárót, bent a teremben pedig mindenkit megmozdítottak, aki gyanus lehetett. Jelen volt a mulatságon egy finom megjelenésű orosz menekült is, aki a legügyesebb nyugodtsággal nézte a rendőrök munkáját. Amikor a rendőröközögek hozzá értek, hangosan tiltakozott és területenkivüliséget emlegetett. Tiltakozásával még inkább gyanussá tette magát. Megmozdították és belső zsebében megtalálták a brilliánsokkal ékesített karkötőt. Kihallgatásakor derült ki, hogy Columbinkinak hívják és Albániának pétérvári követe volt.

* Bernát papirosárháza átköltözött a Piata Unirii 29 szám alá a Loyda cukrászda mellett.

— Két nagyszabeni férj Nagyváradon és Nagyszalonán kutatnak eitűnt feleségük után. Nagyváradról jelentik: Ma reggel Nagyváradra érkezett egy „Sibiu 89“-es jelzésű hatalmas tursautó, amelyben Hentea Teodor és Bordean Joan nagyszabeni kereskedők jöttek Nagyváradra, hogy eltűnt feleségeiket kérekeintsék. Az utasok elmondották a rendőrségen, hogy feleségeik hétfőn eltűntek Nagyszabonban és mind a két asszonynál ötszáz-ötszáz ezer lej készpénz volt. Hentea Teodor elmondta továbbá, hogy feleségéről különféle pletykák keringtek Nagyszabonban és állítólag ismeretiséget tartott volna fenn egy ottani állami tisztviselővel, akit csak nemrég helyeztek Nagyszalonára. Kérte a rendőrséget, hogy kutassák át Nagyváradot, valamint a közeli Nagyszalonát, hogy nem-e tartózkodik ott a felesége. Bordeanné szökése érthetetlen, mert neki senkiivel sem volt semmi nexusa és nagyon jó barátságban élt férjével. A két nagyszabeni utas azonban autóba szállt egy csomó detektívvel és Nagyszalonára utazott ki, ahol megkezdtek a nyomozást. A nagyvárad rendőrségnek olyan adatok vannak bírókában, hogy a két asszony a keddi éjszakát Nagyváradon töltötte. Mindkét asszony nagyon szép, az egyik 24, a másik 27 éves.

* משהוים ünnepi imakönyvek, selyem és gyapju טליתות olcsón csakis a „Safruth“-nál Cluj szerezhetők be.

— Hollandiában három emberre jut egy kerékpár. Amsterdamból jelentik: A legújabb statisztikai kimutatás szerint Hollandiában 2 millió 250.000 kerékpár van forgalomban, tehát átlag minden harmadik embernek biciklije van.

Wirth, Stölzhammer, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Lauerberger & Gloss, Parttardt Luner
zongoragyarak képviselője
Gyári árak. Telefon 4-94
Sternberg J., - Oradea.

* El
au', or
licumok
ponta d
ségben

— A
zeti hi
sitók:
vezetés
gen fiz
a hitel
amlyek
ben a b
hitelzöl
mek iga
összes k
a K-nd
tozó rész

— A
paraszt
restből j
tegnap u
politikai
tötbség
fuzió elle

— K
Budapes
Iona ne
Krisztic
irt szüle
hatatlan
titokért,
primitív
rendőrség
mert a
írását.
nyomozá
m gyalít
fűkudtek
panal
kutatja: a

— A
Csütörtök
szereplő
és egyben
Osy Dy
sziaművet
kihangsúly
egészen új
novitaban,
daltak, ez
eredetisége
előadó m
darabban,
ezon megt

— D
bulgar b
jelentik:
érkeznek a
vánnyal fö
küldjön az
tokat, mer
ved az egy
sektől. A
ben az új
összes dos
nisztérium
bolgar kor
holnap r
kadriateri
egy 18 ta
mitácsikat
tácsi baid
két részről

— Ha
Bodeni te
távon ma
ség történet
zatul. A sz
történet, ah
a onni me
hüdest kap
férfi: siker
dást kapott
katszifafa
pitani, való
és ez okoz
tőjét, Franz
hajós-szolga
rozoga csol

Legol-
csóbban

*** Előjegyzés a Zsidó Liceumba.** A clujai aut. ort. izr. hitközség által fenntartott zsidó liceumokba az előjegyzés még csak e héten, naponta d. e. 9—11-ig eszközölhető az iskola helyiségében (Str. Gen. Barilhot v. Eştös-u 8.)

— **A temesvári Viktoria-Bank kiegyezeti hitelezőivel.** Temesvárról jelentik tudósítónk: Emlékeztetés, hogy a Szamek Adolf vezetése alatt működő Viktoria-Bank nemrégiben fizetőképételenévé vált. A bank és a hitelezők között tárgyalások indultak meg, amelyek most eredményhez vezettek, amennyiben a bank 70 százalékos kvótát ajánlott fel a hitelezőknek, amit a hitelezők elfogadtak. Szamek igazgató biztositékul felajánlotta a bank összes külsőségeit, egyik bérházát, továbbá a Kenderipar Rt.-nak a bank érdekkörébe tartozó részvényeit.

— **A nemzeti párt többsége ellenzi a parasztpárttal való együttműködést.** Bukarestből jelentik: A nemzeti párt képviselő tagjai tegnap ülést tartottak a mandátumok optálása és a politikai orientáció kérdésében. A nemzeti párt többsége a parasztpárttal való kollaboráció, vagy fúzió ellen van.

— **Két kislány titokzatos öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Hajós Arnold 13 éves Iona nevű lánya barátjával, a 14 éves Krisztics Gizellával együtt. Hajós Iona levelet írt szüleinek, melyben azt írja, hogy ellenállhatatlan kényszer követhetében hal meg egy titokért, amiről csak egy ember tud. Aantán primitív versben bucsúznak el szüleiktől. A rendőrség különösen tartotta ezt a levelet, mert a szülők nem ismerik fel a lányuk kézírását. Valószínűleg egy idegen férfi írta. A nyomozást megindították és a két kislányt megölték a Kálvin-téren, ahol eszméletlenül feküdtek. A vizsgálat megállapította, hogy atropinnal mérgezték magukat. A rendőrség kutatja a titokzatos levél íróját.

— **A vilnaiak kolozsvári vendéglátója.** Csütörtökön a kolozsvári Magyar Színházban vendégszereplő vilnai társulat a határsíban legerősebb és egyben legmodernebb darabot fogja színre hozni: Oszyp Dymow „Szomorúságának enekese” című színművet, amelynek futurista díszletezése, erősen kihangsúlyozott drámaírása, tragikomikus jelenetei egészen újzerűek. B.óban, Bataresben és Csar-novitzban, de mindenütt, ahol a vilnaiak megfordultak, ez az előadás valóságos megdöbbentette eredettségével a közönség minden rétegét. A vilnaiak előadói művészeite különösen érvényesültek ebben a darabban, amelyet éppen azért senki el ne mulaszt-ezon megtekinteni.

— **Diplomáciai intervenció készül a bulgár bandabeterései ügyében.** Bukarestből jelentik: Kadriatéből egyre nyugtalanítóbb hírek érkeznek a kormányhoz. A határszéli falvak beadárányál fordultak a belügyminiszteriumhoz, hogy küldjön azonnal a kadriateli vidékre menőcsapatokat, mert az oitani lakosság rendkívül félt a szennved az egymásután megismétlődő komitási betörésektől. A külügyminisztériumban ma anket volt ebben az ügyben. A belügyminisztérium áttette az összes dossziékat és jegyzőkönyveket a külügyminisztériumhoz, hogy megtegye az intézkedéseket a bolgár kormányral történő intervenció ügyében. A holnapi rendkívüli minisztertanács is főképpen a kadriateli kérdéssel foglalkozni. Silistra mellett egy 18 tagú katonai őrszervezet, amely előző komitásokat kísért, megáradott egy nagyobb komitási banda. Haves túháre fejlődött ki és minál két részről többben megszerültek.

— **Hat utással elűzött egy csónak a Bodeni tavon.** Konstancából jelentik: A Bodeni tavon ma délután súlyos motorcsónak szerencsétlenség történt, amelynek eddig öt ember esett áldozatul. A szerencsétlenség Reichsau sziget közelében történt, ahol a csónak hirtelen alkamertit. Négyen a csónak megfulladtak, az ötödik utas pedig szívizélhűdést kapott. Az utasok közül csupán egyetlen férfi sikerült megmenekülni, aki azonban sürgyuladást kapott és most élet hájál bőőt leheteg. A katasztrófa okát mindaddig nem sikerült megállapítani, valószínű azonban, hogy túl volt terhelve és ez okozta a szerencsétlenséget. A csónak vezetőjét, Franz Beckert, aki képesítés nélkül teljesített hajós-szolgálatot a Bodeni tón és erre a célra egy rozoga csónakot használt, letartóztatták.

SPORT

Braun Csibi (MTK) és Haar (VAC) erősítik meg a Haggibbori vasárnap az Amateurek ellen

A Victoria is megerősített csapattal áll ki szombaton az osztrák bajnokcsapat ellen

(Cluj-Kolozsvár, július 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A bécsi Amateurok kétnapos kolozsvári vendégszereplése oly páratlan eseménynek ígérkezik, amelyhez fogható szenzáció színhelye még nem volt a kolozsvári Sporttelep. Ezuttal nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy tegnap Kolozsvárra érkezett Braun Csibi, a budapesti MTK hírneves jobbszélső csatára, aki Marosvásárhelyen lakó rokonainál akarja kipihenni a kimerítő futballszezon fáradaimat. A legendás híru csatár a Haggibbor felkérésére készséggel felajánlta közreműködését a mérkőzéshez és így a vasárnap! mérkőzésen Braun Csibi fogja megerősíteni a Haggibbor csatárlancát. Ugyancsak Erdélyben tartózkodik Haar, a budapesti VAC jobbszélső csatára is, aki társai rokonágának meglátogatására használta fel a budapesti válogatott csapat temesvári utjának alkalmát.

Több, mint valószínű, hogy Haar is Kolozsváron fog tartózkodni a mérkőzés idejében és ebben az esetben ő foglalja el a jobbszélső posztját, míg jobbösszekötőben Braun szerepelne. Az ilyenképen kiegészített Haggibbor-csatárlancát tekintélyes játékerőt reprezentál és bizonyára meglepő helyzeteket fog teremteni az Amateurok kapuá előtt. Braun és Haar a mérkőzés külön szenzációját jelentik, mert mindkettő a legelső csatárklasszist képviseli, különösen briliáns technikájáról, szédelletes gyorsaságáról Európaszerte híres Braun Csibi, ainek közreműködése lényegesen emeli a Haggibbor egyébkénti esélyeit.

Szereplni fog a csatársorban Mózes is, a Haggibbor csatára, aki hazamosabb ideje Szatmáron teljesít katonai szolgálatot és aki erre a hívtelésre alkalomra Kolozsvárra siet, hogy játékutását egylete szolgálatába állítsa. A fedezetsort a végleg Kolozsvárra letelepült Csillag fogja kiegészíteni, míg a védelemben ismét fog szereplni a sérüléséből felgyógyult Wessel. A csapat végleges összállítása tehát a következő: Rosenfeld — Pollák, Wessel, — Csillag, Braun, Klein, — Haar, Braun, Farkas, Mózes, Roményi.

Gondoskodott azonban megerősítésről a Victoria is. Védelmét és csatársorát néhány első klasszisu kolozsvári játékosal erősítette meg és így a 10 elsőosz ályu egyletbe szétforgácsoltott kolozsvári futballsportot két valóban erős csapat fogja képviselni az osztrák bajnok ellen, ami biztosítéka annak, hogy a nagytudásu bécsi bajnokcsapat kolozsvári vendégszereplése nem fog a kolozsvári csapatok fiaskójával végződni és meg fogják állani helyüket nagynevű ellenfeleikkel szemben. Mert hosszú idő után először nyílik alkalma ismét a kolozsvári csapatoknak, hogy nemzetközileg elismerten félelmetes játékerőjü futballegyüttessel erejüket összemérjék. Két napra Kolozsvárra irányul a futballvilág figyelme és ezuttal a kolozsvári és ezen keresztül a romániai sport presztizse van kockára téve.

A komplettösszállításban szereplő Amateurok és a megerősített kolozsvári csapatok küzdelme valóban nagyvonalu sportot, páratlan élvezetet ígér. Erre mutat az is, hogy a szombati és vasárnapi mérkőzés iránt eddig még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg. A jegyeket elővételben árasító „Optika” látszerészüzletet (Egyetem utca 1.) valóságos megröhanthák azok, akik jó helyeket akarnak biztosítani maguknak és előreláthatólag a kolozsvári sporttelep szűknek fog bizonyulni a hatalmas tömegek befogadására, amelyek úgy Kolozsvárról, mint a vidékről a mérkőzések megtekintésére beözönlenek.

A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak révi kirándulása július 11-én, vasárnap a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak kirán-

MACK'S KAISER BORAX SHAMPOON

dalást rendeznek a révi cseppkőbarlanghoz. Részvételi díj 150 lej, amelyben az oda- és visszautazás költségei beufoglaltatnak. Emlékszerrel mindenképpen gondoskodik. A szenzációs kirándulás külön érdekessége az, hogy a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak kiránduló csapata a nagyvárosi kereskedelmi alkalmazottak kiránduló csapatával találkozik. A kiránduláson résztvevni szándékozók július 9-ig egész nap jelentkezhetnek az Alkalmazottak Szövetségénél, Carolina-tér 2 sz. alatt.

Hollandia tavaszi bajnoksága. Amszterdamból jelentik: A tavaszi bajnoki mérkőzésen az Enschede futballcsapat került ki győztesen Hollandia bajnokaként. Maastrichtben folyt le a bajnoki döntő az oitani MVV vel, amelyet Enschede 3:1 arányban vert meg.

Ma játszik újra a Kinizsi—TAC mérkőzést. Temesvárról jelentik tudósítónk: Ma délután végre befejezést nyer a temesvári bajnokság komédiaja. A Comitatul Central uyanis — amint ismeretes — megemmisítette a TAC—Kinizsi mérkőzést és annak újrarájátszását rendelte el. A temesvári szövetség ma délutánra tűzte ki a megismételt mérkőzés lejátszását. A meccs kimenetelét iránt természetesen kétség nem fog fenn, mert a formája tetőpontján lévő Kinizsi lépésben járva is lefogja győzni a Kovács és Jolub nélkül játszó atlétákat. Valószínű, hogy a TAC ki sem fog állni erre a mérkőzésre, amelyet egyszer becsülettel megnyert és a melynek értékét semmilyen szövetségi határozattal elvitatni nem lehet.

Rapidol

megszünteti és meggyógyítja a lábak, kezek és hónaljok, valamint más testrészek kellemetlen izadását, erősíti a bőr sejtjeit, azt friss és puhává teszi, ami áltál könnyű és kellemes járást biztosítja

RAPIDOL

tehát tudistának, sportolóknak, műzögláknak, katonáknak stb. nélkülözhetetlen, ugyszintén a lábakkal és bőrrel a meleg idősakban való hygienikus ápolására a legelőkeltebb szer. Ára üvegként 45 lej. Kapható drogériákban és gyógyszerárakban. Ha nem, úgy rendelje család csomagolásban három üveget utánvét mellett, ára 130 lej. A szűküldés ebben az esetben teljesen díjtalanul és portómentesen történik a belöld bársely postabiztatlához

Farmax Braşov, Postafiók 53 utján Verékpráslet: AMPHORA RT. BRASOV

Legol-csóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióközlet Str. Barilhot 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moşilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

KÖZGAZDASÁG

Az árak klalukulatlansága miatt késik a gabonaexport megindulása

A bukaresti kereskedők beszüntették a búzavásárlást, a malmok nem dolgoznak. A legfőbb gazdasági bizottság nem döntött a gabonakampany finanszírozásáról. Konferenciára hívták össze a duna államok gabonakereskedőit

(Bucuresti Bukarest, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány legfőbb gazdasági bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen főképpen a gabonaszállításai hatóságok ügyével foglalkoztak.

A bizottság tagjai kifejtették erre vonatkozó nézeteiket és megteremték a javaslatokat. Határozatot csak a holnapi minisztertanács fog hozni.

Foglalkoztak még a termésfinanszírozásával is. Jólétesült körök szerint a kormány, hogy a gabonaszállítás sima lefolyását biztosítsa, kölcsönvagonokat vesz Csehszlovákiától. Erre vonatkozólag már meg is indulnak a tárgyalások a két állam vasúti igazgatóságai között.

A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a termésjelentések az egész országban kielégítőek. A parlament földművelésügyi bizottsága memorandumot terjeszt a kormány elé a földművelés törvényhozási védelméről.

A mezőgazdasági kamarák uniója Atanasovici, Bratianu Constantiu, Stan Ghitzescu és Ciobanu Aurel személyében delegációt küldött ki, amely a Banca Nationalával az új termés finanszírozásáról tárgyaljon. Ugyanezen kérdés-

ben a néppárt tagjai is memorandumot intéztek a kormányhoz a lej stabilizálása és az új termés finanszírozásának problémája kérdésében. A memorandumot már számosan írták alá.

A gabonakampany egyelőre azonban nem akar megindulni. A fővárosi kereskedők beszüntették vásárlásaikat, mert az új gabonára csak még nem tartják kielégítőnek. A bukaresti malmok, amelyek igen redukált mennyiségű kúrtatékkel rendelkeznek, részben leállították az üzemiüket.

A romániai gabonakereskedők egyesülete egyébként értekezletre hívta össze a duna államok gabonaexportőrjeit. Az értekezleten egyforma típusú adósvetési szerződéstípus bevezetését fogják megtárgyalni az összes gabonai tranzitőrök részére. A konferencia előreláthatólag Szinjúban lesz augusztus végén. Ha az értekezlet megállapodásra fog vezetni, újabb nemzetközi konferenciát hívnak össze, amelyen úgy az összes exportáló, mint az összes importáló államok delegátusai részt vesznek. Ennek a konferenciának az időpontját és helyét a szinjújai értekezleten fogják megállapítani.

Szind kátusba tömörültek a franciaországi román járadék kötvénytulajdonosok. A párisi „Information” közlése szerint a román állam által kibocsátott fixkamatú kötvények francia tulajdonosai érdekeik megvédésére szindikátusba tömörültek.

Tancred Constantinescut neveztek ki a kudzsi vasművek elnökévé. Tegnap közölte az Uj Kelet, hogy a minisztertanács jóváhagyta az állam érdekeltségben levő Kiskapusi és Kudzsi Vasművek ingatlanainak és felszerelésének felértékelését, amelyek szerint 70 milliót

érnek meg. Bukarestből most azt jelentik, hogy a kincstár, mint főrésztulajnos, Tancred Constantinescu volt kereskedelmi és iparügyi minisztert nevezte ki a Kiskapusi Kudzsi Vasművek igazgatóságába és a minisztertanács elhatározta, hogy őt választatja meg a vállalat elnökévé is.

Franciáország a gabonaszpekuláció ellen. Párisból jelentik: Piret földművelésügyi miniszter előtt ma egy városi küldöttség tiltakozott a gabonával való spekuláció ellen, a legerélyesebb büntető rendszabályokat kérve. A miniszter megígérte, hogy intézkedéseket fog tenni, amelyek ha nem használnának, később levonni a konzekvenciákat és lemondani tárcájáról.

A cseh cukorgyárak tiltakoznak a vasúti tarifák újabb emelése ellen. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány augusztus 1-től kezdve a vasúti tarifákat 25 százalékkal fel akarja emelni és hasonlóképpen a teherszállítványok tételét is. Ezzel az áremeléssel szemben csehszlovák ipari körökben elsősorban azonban a cukoripar körében óriási mozgalom indult meg, amely a csehszlovák kormány ellen és a Magyarországgal kötendő szerződés mellett van. Megállapították ugyanis, hogy a csehszlovák cukoripar, amely egyike Európa vezető iparainak, a vasúti díjszabás óriási mérvű emelése következtében el fogja veszíteni vezető pozícióját. Csehszlovák ipari körökben mozgalom indult meg, hogy a csehszlovák kormány figyelmét felhívják arra, hogy Magyarországon a cukoripar igen nagy tarifális és adókedvezményben részesül és különféle termelési jutalmakat is élvez. Ezzel szemben valamennyi európai állam között Csehszlovákban a legdrágább a vasúti szállítás, amíg Ausztriában és Magyarországon a cukoripar ötven százalékkal olcsóbban szállítják, addig most Csehszlovákban a meglévő tarifát is fel akarják emelni. Határozottan követelik, hogy egyes kategóriákra a cseh kormány husz harminc százalékkal szállítsa le a tarifákat. Valószínű, hogy a kormány az ipari körök nyomásának engedni lesz kénytelen és engedni kell abból az intrajuzingos magatartásból is, amit a csehszlovák vámkereskedők egyelőre tanúsít.

A kormány feloszlatja az iparkamarák szövetségét. Bukarestből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy feloszlatja az iparkamarák unióját, mert az nem akar hozzájárulni több iparkamarák feloszlásához, amelyeknek tagjai kérték a feloszlást. Az unió tagjai a miniszter intézkedését törvénytelennek tekintik.

Megegyezés a lengyel textiliparban. Varsóból jelentik: Az Uj Kelet megírta, hogy Lengyelország textilgyárainak munkásai, kéréseik miatt, sztrájkba akartak lépni. Tegnap hosszas tárgyalások után, sikerült egységet létrehozni a munkaadók és alkalmazottak között és így a munkabeszüntetés elmarad.

Nem hosszabbítják meg az angol bányászok munkaidéjét. Londonból jelentik: Az angol bányászok és bányamunkások közötti harcban érdekes fordulat állott be. Baldwin miniszterelnök kijelentette a felsőházban, hogy nem áll szándékában kiengedni a 8 órai munkaidőről szóló törvény végleges megszavazását. A kormány magatartásának ez a megváltoztatása a bányatulajdonosok körében nagy csalódást keltett.

* Uj műszaki-vegyi iroda Kolozsváron. Románia gyáripara, de különösen vegyi ipara szempontjából nagyjelentőségű új intézmény nyílt meg Kolozsvárt. Dr. Ruzitska Béla, a kolozsvári volt magyar tudományegyetem ny. professzorának, a re. es szaktudósok tudományos irányítása mellett Chemotechnica név alatt műszaki-vegyi iroda kezdte meg működését (Egyetem utca 3. sz. alatt). A vállalat vezetői közt foglal helyet László Gábor okl. vegyész mérnök is, akitől tulajdonképpen az intézmény felállításának gondolata származik. Kívül még több vegyész mérnök és szakember áll a vállalat szolgálatában, amelyek már is több elemert külföldi szaktekintély közreműködését is sikerült megnyerni. Kétségtelen, hogy az újonnan alakult intézmény Romániában házagptóló szerep betöltésére hivatott, mintén eddig egy ilyen nek hiánya az ország gyári iparában elhíven volt érezhető. A Chemotechnica munkaköre kiterjed mindenre, ami a vegyészeti és a vegyészettel bármily összefüggésben levő gyáripar szükségleteire vonatkozik, így nevezetesen vegyelemzések, szakképzések, gyártási eljárások és receptek kidolgozására, üzemek szakszerű ellenőrzésére bármiféle szaktanácsadásra, stb. Most szervezés alatt álló vegyszerosztálya rövidesen abban a helyzetben lesz, hogy bármiféle vegyicitket szállítson. Ugyaníven könyvosztálya bármiféle műszaki könyvet bevezet.

Siessenek!

Nagy tömegárusítás kolozs-szállisan leszálított árakon!

Mintás musselinek, garantált mosható	36.—	Grenadin színes 120 cm.	125.—
Cérna musselin, legujabb minták	49.—	Grenadin mintás selyem foular	198.—
Marocain mintás 75 cm. széles	49.—	Pouplin minden színben 100 cm. széles	230.—
Francia delain	65.—	Selyem Pouplin minden színben 110 cm. széles	495.—
Jóminőségű s. hifon ..	39.—	Selyem Marocain	329.—
Zeffir férfiingekre	59.—	Crepp de Chine minden széles	120.—
Lepedővászón 140 cm. széles	120.—	szinben	495—595.—

Au Printemps (v. Missir)

Strada Memorandului (v. Unió-utca) 11. szám

KÖZGAZDASÁG

Az árak klalukulatlansága miatt késik a gabonaexport megindulása

A bukaresti kereskedők beszüntették a búzavásárlást, a malmok nem dolgoznak. A legfőbb gazdasági bizottság nem döntött a gabonakampany finanszírozásáról. Konferenciára hívták össze a duna államok gabonakereskedőit

(Bucuresti Bukarest, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány legfőbb gazdasági bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen főképpen a gabonaszállításai hatóságok ügyével foglalkoztak.

A bizottság tagjai kifejtették erre vonatkozó nézeteiket és megteremték a javaslatokat. Határozatot csak a holnapi minisztertanács fog hozni.

Foglalkoztak még a termésfinanszírozásával is. Jólétesült körök szerint a kormány, hogy a gabonaszállítás sima lefolyását biztosítsa, kölcsönvagonokat vesz Csehszlovákiától. Erre vonatkozólag már meg is indulnak a tárgyalások a két állam vasúti igazgatóságai között.

A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a termésjelentések az egész országban kielégítőek. A parlament földművelésügyi bizottsága memorandumot terjeszt a kormány elé a földművelés törvényhozási védelméről.

A mezőgazdasági kamarák uniója Atanasovici, Bratianu Constantiu, Stan Ghitzescu és Ciobanu Aurel személyében delegációt küldött ki, amely a Banca Nationalával az új termés finanszírozásáról tárgyaljon. Ugyanezen kérdés-

ben a néppárt tagjai is memorandumot intéztek a kormányhoz a lej stabilizálása és az új termés finanszírozásának problémája kérdésében. A memorandumot már számosan írták alá.

A gabonakampany egyelőre azonban nem akar megindulni. A fővárosi kereskedők beszüntették vásárlásaikat, mert az új gabonára csak még nem tartják kielégítőnek. A bukaresti malmok, amelyek igen redukált mennyiségű kúrtatékkel rendelkeznek, részben leállították az üzemiüket.

A romániai gabonakereskedők egyesülete egyébként értekezletre hívta össze a duna államok gabonaexportőrjeit. Az értekezleten egyforma típusú adósvetési szerződéstípus bevezetését fogják megtárgyalni az összes gabonai tranzitőrök részére. A konferencia előreláthatólag Szinjúban lesz augusztus végén. Ha az értekezlet megállapodásra fog vezetni, újabb nemzetközi konferenciát hívnak össze, amelyen úgy az összes exportáló, mint az összes importáló államok delegátusai részt vesznek. Ennek a konferenciának az időpontját és helyét a szinjújai értekezleten fogják megállapítani.

Szind kátusba tömörültek a franciaországi román járadék kötvénytulajdonosok. A párisi „Information” közlése szerint a román állam által kibocsátott fixkamatú kötvények francia tulajdonosai érdekeik megvédésére szindikátusba tömörültek.

Tancred Constantinescut neveztek ki a kudzsi vasművek elnökévé. Tegnap közölte az Uj Kelet, hogy a minisztertanács jóváhagyta az állam érdekeltségben levő Kiskapusi és Kudzsi Vasművek ingatlanainak és felszerelésének felértékelését, amelyek szerint 70 milliót

érnek meg. Bukarestből most azt jelentik, hogy a kincstár, mint főrésztulajnos, Tancred Constantinescu volt kereskedelmi és iparügyi minisztert nevezte ki a Kiskapusi Kudzsi Vasművek igazgatóságába és a minisztertanács elhatározta, hogy őt választatja meg a vállalat elnökévé is.

Franciáország a gabonaszpekuláció ellen. Párisból jelentik: Piret földművelésügyi miniszter előtt ma egy városi küldöttség tiltakozott a gabonával való spekuláció ellen, a legerélyesebb büntető rendszabályokat kérve. A miniszter megígérte, hogy intézkedéseket fog tenni, amelyek ha nem használnának, később levonni a konzekvenciákat és lemondani tárcájáról.

A cseh cukorgyárak tiltakoznak a vasúti tarifák újabb emelése ellen. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány augusztus 1-től kezdve a vasúti tarifákat 25 százalékkal fel akarja emelni és hasonlóképpen a teherszállítványok tételét is. Ezzel az áremeléssel szemben csehszlovák ipari körökben elsősorban azonban a cukoripar körében óriási mozgalom indult meg, amely a csehszlovák kormány ellen és a Magyarországgal kötendő szerződés mellett van. Megállapították ugyanis, hogy a csehszlovák cukoripar, amely egyike Európa vezető iparainak, a vasúti díjszabás óriási mérvű emelése következtében el fogja veszíteni vezető pozícióját. Csehszlovák ipari körökben mozgalom indult meg, hogy a csehszlovák kormány figyelmét felhívják arra, hogy Magyarországon a cukoripar igen nagy tarifális és adókedvezményben részesül és különféle termelési jutalmakat is élvez. Ezzel szemben valamennyi európai állam között Csehszlovákban a legdrágább a vasúti szállítás, amíg Ausztriában és Magyarországon a cukoripar ötven százalékkal olcsóbban szállítják, addig most Csehszlovákban a meglévő tarifát is fel akarják emelni. Határozottan követelik, hogy egyes kategóriákra a cseh kormány husz harminc százalékkal szállítsa le a tarifákat. Valószínű, hogy a kormány az ipari körök nyomásának engedni lesz kénytelen és engedni kell abból az intrajuzingos magatartásból is, amit a csehszlovák vámkereskedők egyelőre tanúsít.

A kormány feloszlatja az iparkamarák szövetségét. Bukarestből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy feloszlatja az iparkamarák unióját, mert az nem akar hozzájárulni több iparkamarák feloszlásához, amelyeknek tagjai kérték a feloszlást. Az unió tagjai a miniszter intézkedését törvénytelennek tekintik.

Megegyezés a lengyel textiliparban. Varsóból jelentik: Az Uj Kelet megírta, hogy Lengyelország textilgyárainak munkásai, kéréseik miatt, sztrájkba akartak lépni. Tegnap hosszas tárgyalások után, sikerült egységet létrehozni a munkaadók és alkalmazottak között és így a munkabeszüntetés elmarad.

Nem hosszabbítják meg az angol bányászok munkaidéjét. Londonból jelentik: Az angol bányászok és bányamunkások közötti harcban érdekes fordulat állott be. Baldwin miniszterelnök kijelentette a felsőházban, hogy nem áll szándékában kiengedni a 8 órai munkaidőről szóló törvény végleges megszavazását. A kormány magatartásának ez a megváltoztatása a bányatulajdonosok körében nagy csalódást keltett.

* Uj műszaki-vegyi iroda Kolozsváron. Románia gyáripara, de különösen vegyi ipara szempontjából nagyjelentőségű új intézmény nyílt meg Kolozsvárt. Dr. Ruzitska Béla, a kolozsvári volt magyar tudományegyetem ny. professzorának, a re. es szaktudósok tudományos irányítása mellett Chemotechnica név alatt műszaki-vegyi iroda kezdte meg működését (Egyetem utca 3. sz. alatt). A vállalat vezetői közt foglal helyet László Gábor okl. vegyész mérnök is, akitől tulajdonképpen az intézmény felállításának gondolata származik. Kívül még több vegyész mérnök és szakember áll a vállalat szolgálatában, amelyek már is több elemert külföldi szaktekintély közreműködését is sikerült megnyerni. Kétségtelen, hogy az újonnan alakult intézmény Romániában házagptóló szerep betöltésére hivatott, mintén eddig egy ilyen nek hiánya az ország gyári iparában elhíven volt érezhető. A Chemotechnica munkaköre kiterjed mindenre, ami a vegyészeti és a vegyészettel bármily összefüggésben levő gyáripar szükségleteire vonatkozik, így nevezetesen vegyelemzések, szakképzések, gyártási eljárások és receptek kidolgozására, üzemek szakszerű ellenőrzésére bármiféle szaktanácsadásra, stb. Most szervezés alatt álló vegyszerosztálya rövidesen abban a helyzetben lesz, hogy bármiféle vegyicitket szállítson. Ugyaníven könyvosztálya bármiféle műszaki könyvet bevezet.

mentik, Tancred parügyi Kudzsi ertanús vállalat

külföldi feladatok, a kérésre, edéseket, kész, ari tár-

parkama: Az ipar, egy felsz, nem kar, oslatásához, Az unió, nek tekiotik, tiparban, girta, hogy, ssaj, kérdif, ni. Tegnap, séget létre, között és

az angol, ból jelentik: munkások kö, Ba dwin, n, hogy nem, munkaidőről, A kormány, bányatulaj-

olezsváron, i ipara szem, nyilt meg, lozsvári volt, szszorának, a, itása mellett, vegyi iroda, 3. sz alatt), László Gabor, képen az in, azik. Kiváló, áll a vállal, óbb eli-mert, is sikerült, onan alakult, rep betöltésére, iány az or, eő. A Ch-mo, enre, ami a, sszefüggésben, k, így neve, ezésekre, gyár, séra fizemek, ktanácsadára, erosztálya rö, gy bármiféle, kényvosztálya

Lengyelország dumpingárral csí- nál konkurrenciát a romániai iparnak. Amint előrelátható volt, a román védővámok át l sújtott exportállamok minden uton ke resni fogják az alkalmat arra, hogy piacukat megtartsák iparcikkeik részére. Ezek között legveszedelmesebb a lengyel nagyipar módszere, amely ilyen alacsony dumpingárral igyekszik áruit Romániában elhelyezni. Főleg a vas-, tveg és vegyipar árasztotta el árukkal az or- szagot. Ez a verseny már annyira elfajult, hogy a romániai nagyipari vállalatok képtelen- nek árúkat elhelyezni. A lengyelek valóságos végkiarúsítást rendeznek és olyan árakkal dol- goznak, amelyek alacsonyabbak, mint a román- iai iparvállalatok öntermelési költségei. A fémipari gyárosok szövetsége állandóan fogal- kozik ezzel a kérdéssel és már több ízben ford- ult a kormányhoz, hogy védje meg ezen ki- birnataatlan verseny ellenében a belföldi terme- lést, mert különben kénytelenek lennének üze- meiket becsúszni. Különösen a Resca-műveket érinti ez a verseny, mert a lengyelek leginkább hengerelt áru és vasbetont dobnak a piacra. A Resca-művek azzal fenyegette meg a kor- mányt, hogy teljesen leépíti üzemét és eito- csátja munkásait, ha védelmet nem kap. A lengyelek versenye elsősorban Bukovinában és a regátban mutatkozik. El dási irodájukat ugyanis Bukarestben nyitották meg és a vas- uti szállítás is főképp ezekre a helyekre irá- nyítja őket. De részben közvetve, bukaresti irodájuk útján, részben pedig már közvetlenül is utazóik által, az erdélyi és bánági piacon is igyekeznek nagyobb árutáteleket elhelyezni, úgy, hogy versenyük már is erősen érezhető.

Miért esik a jugoszláv buza ára? Nagybecskerekéről jelentik: Az árvíz által az új termésben okozott károk miatt Jugoszláviá- ban a régi buza ára a múlt hét végén 340 dinárig emelkedett, e hét elején azonban várat- lanul 295-300 dinárra esett vissza. Szakkörök véleménye szerint ezt az áresést az a körülmé- ny okozta, hogy az aratás előtt az összes malnok a gépek rendbehozása miatt üzemüket beszüntették. Így ezután, amikor a múlt héten magasabb árak mellett ezek az eddig vissza- tartott készletek egyszerre kerültek a piacra, nyomban előállt az áresés. Befolyással volt az árhanysatlásra az a körülmény is, hogy a kivi- tel erősen megcsappant. Olaszország, a jugo- szláv buza egyik legjelentékenyebb buzakiviteli piaca már nem felvevőképes a jugoszláv buza számára, mert az olaszok a jobb magyar buzá- nak előnyt adnak. Brailán át is megcsappant a kivitel, mert a brailai árak nem felelhetnek meg. A jugoszláv buza Brailában 206-207 shillingbe, vagyis 262 dinárba kerül, míg bel- földön 295-300 dinárért kerül a piacra. Hozzájárultak még az árak eséséhez a felemelt cseh agrárvámok is. Az európai piacok tele vannak amerikai búzával. Amerikai kemény, téli áru 14 holland forintba kerül szeptemberi

szállításra, ami átszámítva ab Pancsova, 265 dinárnak felel meg. Az utóbbi napokban a buza ára 305 dinárig javult, mert a termés- jelentések nem kielégítőek és a gabonakeres- kedelem fedezi magát. Az új buza ára augusz- tusra 265 dinár, Tisza-hajóállomáson 270 dinár, vagonáránál 267 1/2 dinár. Ugy a kereslet, mint a kínálat minimális.

Fémilliók alap mozgó-mintavásárok rendezésére. Bukarestből jelentik: A keres- kedelmi és iparkamarák országos szövetsége t-guap igazgatósági ülést tartott Stefan Cerkez elnökölete alatt. Az ülésen Cerkez igazgató hi- vatalosan kijelentette, hogy a Szövetség állandó jellegű mozgó-mintavár berendezését határozta el. A szervezési munkálatok céljaira 500 lejes alapot létesítettek.

Év-végéig meghosszabbították a bányajogok igazolási határidejét. Buka- restből jelentik: A bánya-kiakrázási és kutat- mányi jogok igazolását december 31-ig meg- hosszabbították. A kormány ősszel törvény- javaslatot fog betérjeszteni, amely visszaható erővel fog birni.

TÖZSDE

Julius 7 én

A lej Zürichben 242 50-242 50, Párisban 17 60, Budapeston 335, Bécsben 334 50, Prá- gában 16 15, Berlinben 199 00.

Kolozsvár. Kevés üzlethetős. A piacon lé- nyegtelen szilárdulás észlelhető. A lej zürichi 242 50 árfolyama nincs hatással a piacra. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30 60-31 00, Prága 6 48-6 58, Budapest 320-325, Páris 6 00-6 10, Zürich 41 85-42 10, Newyork 217 00-219 00, London 1057-1060, Milánó 7 60-7 70.

Zürich. Zárlat: Berlin 122 97, Amsterdam 207 35, Newyork 516 50, London 2512 00, Páris 1885 00, Milánó 1770 00, Prága 1530 50, Buda- pest 72 30, Belgrád 914 25, Bukarest 242 50-242 50, Varsó ---, Bécs 73 00.

Bukarest. Devizák: Páris 5 85, Berlin 51 80, London 1051 00, Newyork 215 75, Milánó 7 45, Zürich 41 80, Bécs 30 70, Prága 6 40, Brüsszel --- Budapest 30 65.

Bukarest. Valuták: Napoleon 860, német márka 51 00, leva 158, török lira 113, font sterling 1045, francia frank 6 20, svájci frank 41 00, olasz lira 7 40, drachma 2 65, dinár 3 75, dollár 215 00, lengyel forint 17 ---, osztrák schilling 31 00, magyar korona 31 00, cseh korona 6 40, belga frank ---, holland forint ---.

Select-mozgó

Pénteken, f. hó 9-én:

Malec házassága

Amerikai burlesk vigjáték, 7 felv. Főszerepben Malec (Buster Keaton).

Monopol Metro Goldner

Urania-mozgó

Pénteken, f. hó 9-én

Mikor a fegyverek örökődnek

Claude Fairere világhírű francia író regénye után filmre feldolgozva. Csodásan szép tengeri frívitélek. Monopol.

Apollo-mozgó

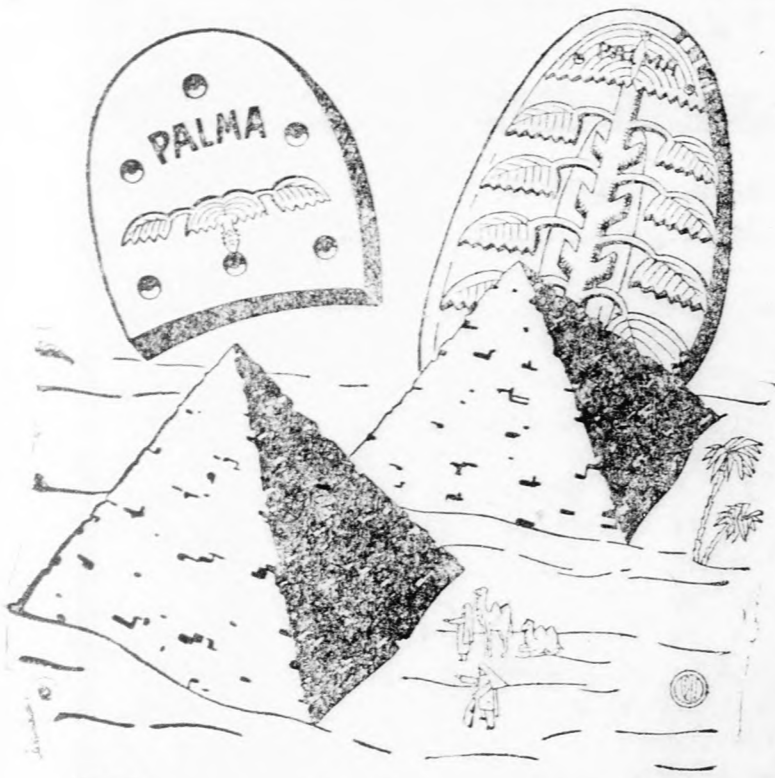
Csak egy napig

Gyötrődő lelkek

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégibb és legjobb elő- készítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mel ett készít elő közép- iskolai magánvizgákra, **érett- ségig** vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Tartós cipő

az egészség és pénzmegtakarítás érdekében minden praktikus ember részére elengedhetetlen.

Palma kaucsuksarok és talp

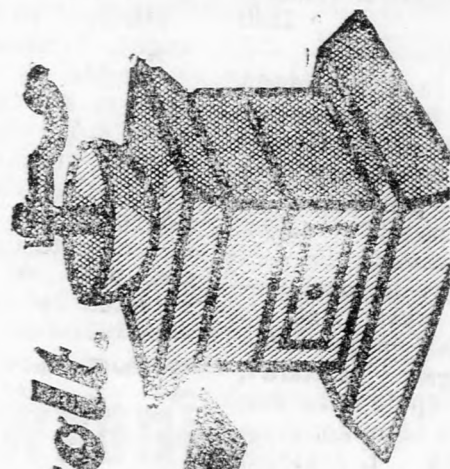
kétszeresen tartóssá teszi cipőjét, olcsóbb, mint a bőr, ruganyos járást ad és megkíméli Önt nedves időben a meghűléstől.

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műipari festővállalattól, Oluj. Str. I. Rajin [volt Kötő-ny.]. Készít a leggyorsabból a legdiszesebb **festő munkákat.**

Cimfestő, szobafestő, zománcfényező mázó és épületfestési munkákat. Fertőtlenítés és féreg-irtás jótállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

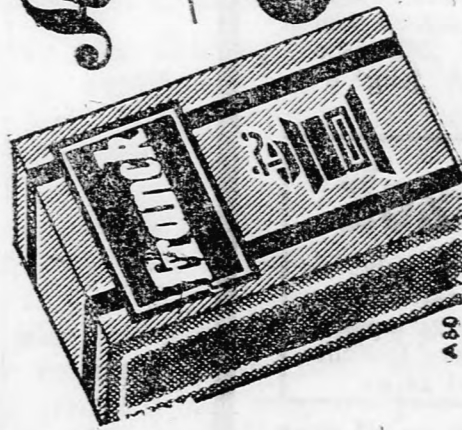

Ami nagyanyánk cselekedett helyes volt.

dobozos Valódi Francok-kal

Öcsak

főzte kávéját. Ez a bab- és gabonakávéhoz még ma is a legfinomabb és legjobb pótlék és az is fog mindig maradni.

Egy 45 HP 6 üléses

LUXUSAUTÓ

Benzzyártmány téli nyári carrosseriával bitünő állapotban

eladó.

Értekezhetni Str. Moldovei (Varga-u.) 4. „Dacia” építési anyagraktár. 1360

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Benősülne 42 éves izraelita magántisztviselő kereskedelmi iparivállalatba. Ajánlatok „Lehetőleg özvegy” jellegre a kiadóhivatalba. 1880

Eladó, vagy béreadó üzemben levő szesz- és ecetgyár Siantu-Gheorghie (Sepsiszentgyörgy) város közepén fekvő dr. Kupferstich-féle szeszgyár, szesz inorító és ecetgyár, nyolcszobás modern uri lakás, fűzői lakás, irodahelyiségek és tüzeltartályok, raktárak, gazdasági épületekkel stb. Az üzemet bá mikor megtekinthetők. E deklódni lehet a tulajdonosnál: Szalai Jenő, fantu-Gheorghie. Str. Regele Carol No 1. 1870

Eladó

hálószobabarendezés Monestori-ut 56.

Lakást kaphat egy szoba takarításért egy zsidó házaspár vagy özvegy asszony, leány gyermekkel, d. e. 10-ig, d. u. 8-ig vagyok otthon, Kleinnánál, Király-utca 43. 1871

Könyv- és papírkereskedő segédet, fiatal, de jó munkakerítőt azonnal keresek.

Ajánlatokat fényképpel és igényekkel keressék. — Révész Ernő, Marosvásárhely.

Butorozott szoba, esetleg konyhasználattal kiadó. Cím a kiadóban.

Nagy szoba, konyha kiadó. Altony-utca-ból jobbra második uca, Ferenczy. 1388

Legelősebb bevásárlási forrás!
Anton Rosenzweig
Alapított 1890 Cluj, Széchenyi-tér 37-38 (Sajat ház)
עֲרֻסְטֵי רוֹזֶנְצווייג
בְּרֵזֶבְרֵד
מִלֵּית הַבְּרֵזֶבְרֵד
Hebar könyv és
ripiális cikkek nagykereskedése. 1858

Gyermektelen házaspár házmesteri állást keres. Cím a kiadóban.

Külön bejárati szoba urinak embernek azonnal kiadó. Ajánlatok „Fürdőszoba használattal” jellegre a kiadóba.

Veszek

Tejet, vaját és más prima tejterméket. Elek, „Aurora”-laktarie, P. M. Viteazul (Széchenyi-ter) 14 sz.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné-féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befőzsmódját, továbbá a legkülönbözőbb ételek gazdaságos előállítás módját tartalmazza, eddig már 25,000 pld. van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályában és Fussy J. könyvkiadónál, Tordán.

Keresek megvételre egy jó állapotban levő modern ebédlőszekényt. Cím a kiadóhivatalban.

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, gazdasági cikkek, prospectusok stb.) írógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készülnek. Fővétel-Friedmann könyvkereskedésben, Főter. 842

HUNWALD
Uj. Str. Vlahujai (völi Kolyal-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tákrágyár. Káblinév raktár és üvegezési vállalat. Hibás tákrák újrafonncrozása 1007

Okleveles gépész és szesz-főző, többévi gyakorlattal állást keres. — Campian szeszgyárvezető, Bencs, jud. Salj. 1382

Név-jegyeket, születési, eljegyzési, esküvői kártyákat és mindenféle mulatsági meghívókat legszebb kivitelben készít a Kadima-nyomda Cluj

Kaucióval rendelkező egyén pénzeszedői állást keres. Cím a kiadóban.

SZINHAZ MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHAZ

Az idei évad utolsó operette-ujdonsága. Páldátlanul gazdag és változatos volt az idei évad nagy operette-ujdonságokban. Most az ujdonság kocsrat olyan operette fogja beírni, amelyet Parisban 500-szor adtak óriási sikerrel. Címe: TOTO. Finom, élénk, melodikus zene, ötletes, kacagtató szöveg biztosítja ennek az operettnek világsikerét. Premierje a jövő hét közepén lesz Ízso rendezésében és Török Emil dirigálása mellett.

A vilnai művész-társulat vendégjátéka. Csütörtök, szombat, vasárnap és hétfőn a világhírű vilnai művész-társulat játszik a magyar színházban. Ez a ragyogó művészi együttes bizonyára a kolozsvári közönséget is lázba fogja ejteni. Figyelmeztünk mindenkit, hogy siessen jegyét megváltani előre, mert az óriási érdeklődésből ítélve, az előadások napján nem lesz már a pénztárnál egyetlen jegy sem.

Csütörtök: Szomorúságának énekes (A vilnai művész-társulat vendégjátéka. Főemelt helyárak. Kezdeté 9 óráor. Sorozat 462)

Péntek: Csókós asszony (Pintér Böske, László és Ihászszal. Sorozat 463)

Szombat 6-kor: Mariza grófnő (Leszállított helyárakkal, Karácsonyi Ili, László és Ihászszal. Sorozat 464)

Szombat fél 10 kor: Dybuck (A vilnai művész-társulat vendégjátéka. Főemelt helyárak. Sorozat 465)

Vasárnap fél 3 kor: Zöld mezők (A vilnai művész-társulat vendégjátéka. Rendes helyárakkal. Sorozat 466)

Vasárnap 6 kor: Kis kade (Operettepriz, új szereposztással és új betarullással. Pintér Böskevel, László és Ihászszal. Rendes helyárak. Sorozat 467)

Vasárnap 9-kor: A földlog (A vilnai művész-társulat vendégjátéka. Főemelt helyárak. Sorozat 468)

Hétfő: Dybuck (A vilnai művész-társulat vendégjátéka. Főemelt helyárak. Sorozat 469)

A világ szenzációi az IDEAL
filc-kalapjal.
Szalmakalapot minden elfogadható árban árusít az
IDEAL
Kalapszalonn. Formálások 48 óra alatt készülnek
Uj. Cluj, Csokós Regele Ferdinand 8.

Nickelező telep
orvosi műszerész.
Elvállal fémtárgyak, orvosi műszerek, disztárgyak, nickelezést, ollók, borotvák és kések, nyomdai papírvágó kés-k, stancnik és sakter-kések speciális készörlését és tükörtönvezést.
Fried Jenő, Cluj, Piata Unirii No 22.

299—1926.
Pályázati hirdetés
Az aradi congr. izr. hitközségnél rabbi-helyettes-hitoktatói állás betöltendő. Megfelelő képesséssel bíró pályázók okmányokkal felszerelt ajánlatukat fizetési igényük megjelölése mellett f. hó 25. napjáig nyújthatják be.
Arad, 1926. július 5.
Az előjáróság.

EGGENBERGER

építési vállalat Brasov

Weisz Mihály-utca No 15.

Gyárkémény építés, gőzkazán be-falazás, gépek alapozása, mindenféle **betonmunkák** kivitele, kemencék gyártelepek részére, saját szerkezetű szab. füstemésztők építése. Magas építés.
Telefon 7-37.

Saját bevált gyártmányu **motorcséplőkészleteket** versenyen kívüli áron és kedvező fizetési feltételek mellett azonnal nagyszabedni raktárról szállít
Ferroagricola mezőgazdasági gépgyár Rt. **Sibiu-Nagyszabedni** Só-utca 35—37
Ajánlatok, utazóink látogatása, valamint bemutatás díjmentesen!

Kadima Nyomda és Kiadóvállalat Uj. Cluj, Széchenyi-utca 14. (völi Széchenyi-utca) 10 szoba.

Baszkosz...
Kivata...
Sibiu-Kol...
Pop (...
Berk...
877...
E. E. Sz...
Egy szö...
son és vi...
Bukarest...
1926 jul...
Az...
Csak...
hogy egy...
bujdosott...
letenniök...
voltak ol...
kik aföl...
illetve...
jövendőj...
Most a b...
lájukat b...
dolnak j...
sen kilát...
tató. H...
bolyong...
mihé ke...
kenyerét...
kényszer...
is olyan...
sokkal ke...
Megd...
háboru...
egészen...
lehetőség...
megfelelő...
A közep...
dása ma...
s a létért...
erőfeszít...
előtti év...
Nincs...
vett ifju...
készülőd...
dasági...
szoritgat...
kat pedi...
talanság...
A bék...
tudták se...
való elhe...
termelés...
a szellem...
kellő any...
tisztesség...
ség s oly...
gyon gya...
Ma enné...
veszett, b...
stabilitás...
lemi és n...
értékelőd...
nem a le...
tat előny...
keknek, k...
ket, a sk...
élet nyer...
Ezenf...
az, mely...
ifjak vák...
szükséglet...
csomó sze...
lőslegess...
küliség k...
landó fél...
ban. A k...
ségletei...
valójában...
iskola ne...
gáért a...
képez ki...
az ifjuság...
Hajda...
gyakorlat...
az előny...
legszomor...
megdölt...
előítélet...
mennének